БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 258 (6978)
ОКТЯБРИИН
30
СУББОТО
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунистнууд болон комсомолецууд! Манай социалистическэ промышленностиие саашадань һалбаруулан хүгжөөхын түлөө, хүдөө ажахые эрид дэбжээхын түлөө советскэ арадай ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхын түлөө, СССР дотор коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэнүүдтэ жагсагты!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойдо КПСС-эй ЦК-гэй уряануудһаа)

Агитаторнууд, дүй дүршэлөө халан абалсая!

Арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ тэдэнэй хүсые элсүүлхэ үндэр эрэгтэ агитаторнууд ехэхэн үүргэ хүүргэнэ. Имагтал агитаторнууд лэ парти, правительствын политикые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулдаг байна.

Тиимэһээ манай парти, КПСС-эй Центральна Комитет агитаторнуудай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулдаг. Сталинградай партийна организацида агитаторнуудтай хэгдэдэг хүдэлмэриин дутагдалнууд ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээннүүд тухай партийн ЦК-гэй тогтоол ехэ удхатанартай байха юм. Тэндэ хоёр һарада нэгэ дахин городой, районой бүхы агитаторнуудай суглаа үнгэрүүлхэ, партийн горком, райком болон томо предприятинуудай парткомуудай дэргэдэ агитаторнуудай саг үргэлжын семинар эмхидхэхэ, хүдөө нютагуудта партийн райкомууд МТС-эй зонодо гү, али сельсоведүүдэй һарадаа хоёр дахин агитаторнуудые суглуулжа, инструктивна элидхэл болон консультаци үнгэргэхэ гэжэ эрилтэ табигдаһан байгаа. Үнэдэ, энэ шухала хүдэлмэриие олон райкомууд дүүргэдэггүй байна.

Гэхэтэй хамта, агитаторнуудта зорюулагдан гаргагдадаг газетын статьянууд нилээд туһаламжа хүргэдэг байна. Иимэ һаналаар манай газетэдэ республикын агитаторнуудай, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй заочно зүблөө үнгэргэхэ гэжэ шиидээд, тус зүблөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень бүхы агитколлективүүдые уряалнабди.

Манай газетын энэ номерһоо эхилхэ тус зүблөөнэй материалнууд, агитаторнууд болон агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй эльгээһэн бэшэгүүд тунхаглагдаха байна. Мүнөөдэрэй номерто Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой партийна организацин дэргэдэхи агитколлективэй хүдэлмэри тухай хэлэгдэһэн бэшэг толилогдобо.

Саашадаа зүблөөндэ хабаадан орсорынгөө хүдэлмэри тухай бэшэхэдэ нэн түрүүн ниитэ-политическэ хүдэлмэриие бүхы талаһаань харуулха гэжэ оролдонгүй, харин нэгэ нүсхай асуудал абажа, удхыень дүүрэн элирүүлхэ хэрэгтэй. Бэшэг соотто дүй дүршэлөө харуулхадаа хайлан гэжэ, ямар аргаар һайн амжалта туйлаһанаа гүнзэгыгөөр тэмдэглэхэ шухала байна.

КПСС-эй обкомой һаяхан үнгэргэн 4-дэхи пленум республикын колхозуудта малай үбэлжэлгые эмхитэй байнаар үнгэргэлгэдэ областной парткомийна организацин, бүхы хүдөөгэй ажалшадай хүсые зорюулха гэжэ зорилаа. Энэ уряада харюу болгон колхозуудай, МТС болон совхозуудай парторганизацинуудай агитколлективүүд, бүхы агитаторнууд ажал-ябуулгаяа улам бүри һайжаруулжа, хүдэлмэреэ шэнэдхэн тавиха ёһотой. Юуб гэхэдэ, малшадай ололдосотой ажалһаа, малые һайнаар харуулһалһанһаань малай үбэлжэлгын амжалта нэн түрүүн дулдыдаха байна. Тиимэһээ колхозуудай партийна эхин организацинууд малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхаар эрхим һайн агитаторнуудые табиха уялгатай.

Энэ талаар Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени болон партийна эхин организацин үүсхэл партийн обкомой пленум дээрэ һайшаагдаһан байна. Малай гүүртэ, отаранууде бүлэг бүлэгөөр хубаарилан эмхидхээд, тэндэ культбазануудые нээжэ, малшадтай лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, кино харуулха, бани түхеэрхэ хэрэгые колхоз бүхэн бэелүүлжэ шадаха байна.

Малшадай дунда табигдаһан агитаторнууд партийн обкомой IV пленумэй тогтоолые хүн бүхэндэ ойлгуулжа, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын материалые хэрэглэн, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой. **«Колхозууд, совхозууд болон машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришэд! Ниитын малажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты, малай тоо толгойе олошоруулагты, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлэгты! Малдаа һайн үбэлжэлгэ хангая! Орондоо малажалай продуктнуудые улам ехээр үгээ!»** — гэһэн Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй уряа республикын малшадай ажал хүдэлмэридэхи гол зорилго болоно.

Мүн КПСС-эй обкомой дүрбэдэхи пленум болбол ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин һулаар ябуулагдажа байһые тэмдэглээд, энэ хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулхыень бүхы партийна организацинуудые уялгалһан байна.

Нэн түрүүн агитатораар парти, правительствын политикые һайнаар мэдэхэ, тэрэниие хүнүүдтэ тайлбарилан ойлгуулжа шадаха эдэбхитэдые томилхо, тэрэ тоодо агрономууд, зоотехнигүүд, ветеринарнууд, багшанар болон хүдөөгэй бусад интеллигенциие хабаадуулха тухай пленум эрилтэ табяа.

Ажалшадые түрүү, советскэ эрдэм ухаанай үндэһөөр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй элүүр энхэ ажаһуудалай түлөө оролдохо хэрэгтэ агитаторнуудай аша туһа тон ехэ.

Агитатор өөрынгөө харюусалгата ба хүндэтэ уялгаяа дүүргэхэдээ олон жэлэй туршада манай партийн олоһон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые шудалан, тэрэниие ажал-ябуулгадаа хэрэглэхэ ёһотой.

Агитаторай хүдэлмэри гээшэ ехэл оло янзын маягтай байха юм. Хүнүүдые хэдэн олоорнь суглуулжа тусхай асуудалаар бэлдэжэ хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, нэгэшье хүнтэй хөөрэлдэхэ хэрэг гарадаг. Хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө хөөрэлдэхэ хүнүүдэйнгээ ажал хүдэлмэриие һайса мэдэхэ, тэдэнэй хүсэл бодолые хараадаа абалсаха хэрэгтэй.

Предприяти дээрэ хүдэлмэрилдэг агитаторнууд тэндэхи хэрэглэгдээгүй байһан арга боломжонуудые элирүүлэн, продукциин өөрынь үные химдаруулха, ажалай журам һайжаруулха тухай оролдолго гаргаха байна.

Агитатор гээшэ гансахан лэ хүнүүдтэ юумэнэй ушар удхые ойлгуулха гэжэ оролдохо бэшэ, харин гээгдэнги үзэл бодол, һамуу һалихай абари ашаатай сусаршагүйгөөр тэмсэхэ зэргэтэй. Энээн тухай хамтын суглаа, ханын хэблэл дүүрэн хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Нүхэд агитаторнууд, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд! Республикынгаа ажалшадай дунда идейнэ үндэр хэмжээндэ, арга методээрээ бэрхэ һайн ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр табия! Манай газетые дамжан дүй дүршэлөө халан абалсая!

Ковентри городой муниципальна Советэй делегаци СССР-тэ ерэбэ

Водородно бомбо хэрэглэлгые хоосо уряалтайгаар буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссида хамтараа хандаха тухай Ковентри ба Сталинград хоёрой хоорондохи хани барисаанай Комитедэй ба Ковентри городой муниципальна Советэй дунадахалые Сталинградска Городской Совет хүлсэн абаад, энэ хангалгые үзүүхын тулада Сталинград ерэхыень Ковентриин муниципальна Советэй түлөөлэгшэдые уряа гэжэ хэбшэдэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Ковентри городой муниципальна Советэй делегаци, Ковентри городой лорд-мэр Джон Феннел түрүүтэйгээр октябриин 27-до Москвада ерэбэ. Сталинградска Городской Советэй Гүйсэдкомой Түрүүлэгшын орлогшо Г. А. Малинин, Московско городской Советэй Гүйсэдкомой секретарь Б. Е. Родионов, Сталинградска горсоведэй депутат Т. С. Мурашкина болон ВОКС-ын түлөөлэгшэд Внуковско аэродром дээрэ делегациие уттаа.

Дүрэл орон доторнай

Советскэ ба румынска арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ

ЛЕНИНГРАД, октябриин 26. (ТАСС). Румыно-советскэ хани барисаанай һарада зорюулагдан городой залуушуулай вечер С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Культурын ордон соо үсэгэлдэр болобо. Румынска Арадай Республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар ордоной зал шэмэглэгдэнхэй. Арадай демократиин оронуудһаа Ленинградта ерээд дээдэ һургуулинуудта һуража байгшадай түлөөлэгшэд вечертэ хабаадалсаа.

«Советскэ болон румынска арадуудай хани барисаан ба харилсан ажаллалга» гэһэн темээр ВЛКСМ-эй горкомой секретарь А. Белоногов элидхэл хээ. Румынска Арадай Республикын ажалай амжалтануудые, тэрэнэй литература болон искусствые советскэ хүнүүдэй ехээр һонирходог тухай ВЛКСМ-эй ЦК-һаа «Скороход» фабрикада байдаг комсорг В. Горская хөөрөө. Ленинградска студентнүүдэй—арадай демократиин оронуудай ба Хитадай түлөөлэгшэдэй зүгһөө Деатку Еуджен үгэ хэлээ.

Румынска Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол И. Раб мүн лэ үгэ хэлээ.

Московско клубуудта һайндэрэй концертнүүд болоно

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойдо зорюулагдан московско клубууд, байшангууд болон Культурын ордонуудта вечернүүд үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадаһан 8 мянга шахуу хүнүүд эдэ вечернүүдтэ ехэ программатай концертнүүдые табина.

Түмэрзамшадай Культурын центральна байшангай дуушад, хүгжэмшэд, танцорнууд болон уран гоёор уншагшад московско түмэр замай узелай клубуудта 30 гаран концертнүүдые табиха юм. Хоорто хабаадагшад һайндэрэй репертуарта олон тоото шэнэ дуунуудые оруулба. Ород арадай дуунуудай хоор хэдэ хэдэн шэнэ дуунуудые дуулаха юм. Тэдэнэрэй олонхииень дуушад өөһэдөө зохёогоо.

Танцевальна болон драматическа коллективүүдтэ хабаадагшад һайндэртэ шэнэ программа бэлэдхээ.

(ТАСС).

Абхазска АССР. Гаграда энэ жэлдэ «Нефтянник» гэжэ санатори нээгдэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Нефтянник» гэжэ санаториин территори дээрэ.

ТАСС-эй фотохроника.

Агууехэ Октябриин 37 жэлэй ойе угтуулан

КПСС-эй ЦК-гэй уряануудта шахтёрнуудай харюу

КЕМЕРОВО, октябриин 26. (ТАСС). Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойдо КПСС-эй ЦК-гэй уряануудКузбассай горнягуудые ажалай шэнэ дэбжэлтэдэ зоригжуулба. Шахтануудта болоһон суглаанууд дээрэ хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд үгэ хэлэхэдээ нэмэлтэ резервнүүдые элирүүлнэ.

Прокопьевско № 3 —БИС шахтын зургаадахи участогай горнягуудай суглаан дээрэ энэ участогай начальнигай туһалагша нүхэр Горелов үгэ хэлээ.

— Манай коллектив, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ, — ноябриин 7 хүрэтэр түсэбөө гадуур 600 тонно нүүрһэ малтаха гэһэн уялга абаһан юм, мүнөө 2700 тонно малтаад байна. Тиибэшье үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ арга боломжо манда бии. Арадай ажахыда бүри ехэ нүүрһэ үгэхэ гэжэ маниие парти уряална, энэ уряадань бидэнэр нүүрһэ малталгаяа саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ харюусаха ёһотойбди.

Түсэбөө гадуур нүүрһэ малталгаяа һайндэр болотор 500 тонноор дээшэлүүлхэ, материалаа гамтайгаар гаргашалха, тиигэжэ 35 мянган түхэриг алмаха гэжэ удаань үгэ хэлэһэн үнинэй забойщик нүхэр Лещенко дурадхаба.

Нүхэр Лещенкын дурадхалые шахтернууд нэгэн дуугаар дэмжээ.

Коммунистическэ партийн Центральна Комитедэй уряануудаар зоригжоһон шахтёрнууд бүгэдэарадай һайндэр хүрэтэр түсэбөө гадуур 10 эшелонһоо бага бэшэ нүүрһэ малтаха гэжэ шидэбэ.

Хүдөөгэй механизаторнуудай үйлэдбэриин амжалта

ОДЕССА, октябриин 26. (ТАСС). Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн Котовско районой Борщанска, Котовско, Нестонтскэ бүхы гурбан МТС-эй коллективүүд һайндэрэй урда тээ механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаба. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо тракторна бригадануудолхозуудта 10—14 янзын хүдэлмэри ехээр хэбэ.

Машинануудаа эрхим һайнаар ашаглаһанай, тэдэнэйнгээ мнин байлгые ба иишэ тиишээ миин ябалгые усадхаһанай ашаар, Котовско МТС-эй олохон тракторна бригадануудолхозуудтай баталһан договорой ёһоор абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргээ.

Пропашной культурануудай ряд хоорондын элдүүрилгэдэ гусенична машинануудые хэрэглэхэ мүн үдэрэй турша соо пропашной тракторнуудые хүдэлмэриин хоёр халаан соо ашаглаха гэһэн үүсхэлые станциин механизаторнууд гаргаба. Энэнь ряд хоорондын культивациие нэмэжэ хэхэ, сахарна свёклодо механизированнээр тэжээл үгэхэ арга боломжо олгобо. Ороо̂ о таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые зөөлгэдэ ехэ самосвалнууд хэрэглэгдээ. Үтэгжүүлгэнүүдые зөөлгэдэ станциин тракторна хүрэнүүд болон автотранспорт хэрэглэгдээ. Эдэ бүгэдэ хадаа колхозуудта олон мянган ажалта үдэр алмаба.

„Красная пресня“ гэжэ түүхын-революционно музейдэ

Столицын Краснопресненскэ районой большевистскэ үйлсэдэ багахан гэр байдаг. Мраморна сагаан доска дээрэ иимэ үгэнүүд бэшээтэй: «Эндэ 1917 оной октябрьда РСДРП(б)-гэй райком, мүн Пресненскэ районой ревком байрлаһан юм». Энэ гэр соо «Красная Пресня» гэжэ түүхын-революционно музей байдаг. Энэ музей СССР-эй революциин музейн филиал юм.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойн урда тээ эндэ олон тоото хүнүүд — хүдэлмэришэд, албахаагшад, һурагшад, студентнүүд, сэрэгэй албанайхид олоороо ерэнэ. 1905—1907 онуудай революциин урда тээ Москвагай большевистскэ партийна организацинуудай гаргаһан уряа-хуудаһануудтай экскурсантнууд танилсана. 1905 оной декабриин 7-до Преснидэ восстани эхилхэ тухай соносхоһон московско-брестскэ түмэр замай главна мастерскойнуудай дохёо музейдэ хадагалаатай.

Красная Преснидэ баррикадна дай эмхидхэгшэдэй, мүн тэрээндэ хабаадагшадай фотопортредүүд, улаан гвардеецүүдэй буунууд музейдэ табигданхай.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша

Овощь таригша Санжай Бандеев

Зунай халуун үдэр байба. Огородой бригадын бригадир Санжай Дымбрылович Бандеевэй Городок город ошожо мангир худалдаад бусажа ерэхэдэнь, Дабаанай колхозой урда добо руу ведро, хүнэг баряад буужа ябаһан олон эхэнэрнүүд дайралдаба.

—Голоногүй гү? һайн наймаа хээ гүт?...—гэлдэн огородшод Гомбожап, Ринчин, Буданай, Цыжип, Дудари гэгшэд бригадираа уттаба.

— Бараг даа, болохоор? — гэжэ Бандеев дуугараад, морёо шабхуурдажа, тэрэ добо өөдэ гарана.

—Ээ—э-э, Санжай! Москва ошохо болоош... Москва...—гэжэ Гомбожап хойноһоонь хашхарна. Тиихэдэнь Санжай морёо татажа, асууба:

—Юун гэнэш?

—Выставкэдэ ошохо болоош! Саарһан ерээ!

Санжай балай үнэншэнгүй, урагшаа ябаба.

Уданшьегүй, правленидэ орожо, мүнгөө тушааба.

—Санжай, баярлаха хэрэгтэй! Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошохо болоош! 10 хоноод мордохо гэнэ, тиитэрээ хүдэлмэрээ ондоо хүндэ тушааха хэрэгтэй, хүниие олоод, правленидэ мэдүүлээрэй,—гэжэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиков хэлэбэ.

Бандеев тэргээ мулталжа, Дабаанда орхёод, эмээл морёор Нурта өөдэ ошобо. Харгыдаа бодолгото болоно: «Иихэдээ эдэмни нээрээ хэлэнэ гээшэ гү?... Нээрээ хадань ошохол байна. Москвае үзэхэ гээшэ зол ха юм! Тэндэ ошожо ерэхэ гээшэ ганса хоногой бэшэ, адагынь хорёод хоног ябагдаха... Ябаһанһаа Москвае: Кремль, Ленин—Сталинай мавзолей, Ленинскэ хадануудтахи үндэр байшан, выставкэ хараха хэрэгтэй. Ошоходо болохо. Теэд энэ жэлдэ тариһан огородни юун болохо гээшэб? Хэрбээ һара соо ябаха болоо һаа, огород дээрэ хэгдэхэ бүхы хүдэлмэринүүдые бэшэндээ заажа үгэхэ шухала байна... Илангаяа өөрынгөө орондо саг зуурын бригадирые оложо, тэрээндэ даалгабари үгэхэ гэжэ түрүүлэгшын хэлээшэ тон зүбтэй байна...»

Бандеев огороднигуудаа суглуулжа, хөөрэлдөө хэбэ. Тэдэнэй огород дээрэ хэхэ хүдэлмэриие ойлгуулба. Илангаяа газар уһалалга тухай ехээр зааһан байна.

Зунай халуун үдэрнүүдтэ ургамалнуудые ехээр уһалхада муу бэшэ юм. Һайнаар уһалагдаһан овощной культурануудые томонууд болодог, түргөөр эдеэшэдэг. Тэдэнэй һайнаар ургахын тулада буртаг үбһэ ногооень түүхэ хэрэгтэй. Мүн үдхэнөөр һуулгагдаһан культурануудые үсөөдхэхэдэ ехэ һайн. Иихэдэ ургамалнууд хүсэд тэжээл абадаг байна. Холо холо һуулгагдаһан капустануудые үдхэнөөр һуулгаһанда орходоо хоёр дахин томонууд байдаг. Тиихэдэ таруу бэшээр һуулгагдаһан үгэрсэнүүд бэе бэедээ хүрмэлдэжэ, тон бага ургаса үгэдэг, ургаха болзортоо гарадаггүй юм. Эдээн тухай нүхэдтөө бригадир ехэ һайнаар ойлгуулжа хэлэһэн байгаа.

—Би 8 жэл огород дээрэ хүдэлмэрилнэб. Ямаршье ургаса агаар ехээр хэрэглэдэг гэжэ өөрынгөө дүй дүршэлһөө ойлгооб,—гэжэ нүхэр Бандеев саашань хэлэнэ.—Тиимэ тула шоройень һэрхиилгэн элдүүрилжэ, агаар оруулха ёһотой. Тиихэдэ ургаса түргэнөөр ургадаг. Энэ хүдэлмэри зундаа хоёр дахин хэгдэдэг байна. Гадна, ургасада ехэ нэмэлтэ тэжээл хэрэгтэй. Тиимэһээ нэгэ бочко уһанда хониной шэбхэ, үнэһэ, шубуунай аргал холижо, ургасадаа хоёр дахин нэмэлтэ тэжээл үгэхэ ёһотой. Иигэжэ хүдэлмэрилһэнэй аша үрэ ехэ юм. Үнгэрэгшэ хоёр жэлдэ овощь худалдажа, колхозлоо 80-аад мянган түхэриг олзо доход оруулаабди...

* * *

Санжай Бандеев Москва ошожо ерэһэнэйнгээ һүүлээр иигэжэ хөөрөө һэн:

—Овощиин үндэр ургаса абадаг ороной колхозуудай түрүү хүнүүдээр выставкэ дээрэ уулзааб. Тэдэнэй дүй дүршэлые өөһэдынгөө бодото хүдэлмэри дээрэ хэрэглэжэ, ерэхэ жэлдэ 120 мянган түхэригэй овощь худалдаха байнабди. Мүнөө жэлэй ганданги уларил огородтомнай сэхэн һаад ушаруулаа. Тинбэшье, овощиин ургаса хуряалгаар түсэбөө сүм дүүргэдэ, 60-аад мянган түхэригэй овощь худалдаабди. Саадахинь ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдаха байна. Тиихэдэ Городок город үдэр бүри капуста абаашажа, худалдажа байнабди...

Мүнөө жэлдэ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ овощь хуряагаа. Ямар аргаар үндэр ургаса туйлагданаб гэхэдэ, огородой бригада агротехническэ заабариин ёһоор худэлмэрилнэ. Жэшээнь. жэл бүри ургаса хуряаһанай һүүлээр намарай пар хахалдаг. Һүүлээрнь огородшод бүхэли үбэлдөө хониной мориной наг шэбхэ огород дээрэ зөөдэг юм. Гектар бүрилэ 25—30 тонно хүрэтэр наг шэбхэ адхадаг байна. Хабар эртүүр парнигуудта гүхөөрэгдэдэг. Санжай Бандеев энээниие түхеэрхэдээ зосоонь адуунай шэбхэ хэжэ, халуун уһа адхаад дээрэһээнь зөөлэн хара шороёгоор хушадаг. Һүүлээрнь парнигуудаа 3—4 үдэр хаалгатай орхидог юм. Тиинһэн хойнөо овощиин үрэнэнүүдые тариһаг. Дулаан үдэрнүүдтэ парнигуудайнгаа рамануудые 20 сантиметр, хүйтэн үдэр 10 сантиметр забһаргайгаар нээдэг байна. Гадна, тэрэниие үдэр бүри бүлеэн уһаар уһалдаг юм.

Парнигууд соо капустын үрэһэн апрелиин 25-да, үгэрсын үрэһэн майн 1-дэ тариһдаад, рассадань поли дээрэ июниин 10 багаар һуулгагдадаг. Август һарада овощь худалдаанда гаргагдана. Тиихэдэ парнигта тариһдадаггүй культурануудые ехэнхидээ майн 15—20 багаар поли дээрэ һуулгагдана.

Овощной культурануудые парнигууд соо ургуулхын орондо теплицэ соо ургуулаа һаа бүри һайн гэжэ нүхэр Бандеев выставкэ дээрэһээ ойлгоһон байна. Тиимэһээ энэ жэлдэ теплицэ барихыечь колхозойнгоо правленидэ дурадхажа, тэрэниие, правлени зүбшөөһэн байна.

Тиин байгша ондо колхоз 600 раматай нэгэ теплицэ бариха юм. Мүнөө 500 рама хэгдэжэ, бэлэн болгогдоо. Мүн рассада тариха горшоогхонуудые хэхэ станок МТС-тэ захигданхай.

Р. Гармаев.

Закамен.

Республикын агитаторнуудай заочно зүблөөн

Агитаторай хүдэлмэридэ анхарал хэрэгтэй

«Бурят-Монголой үнэн» газетын эмхидхэһэн агитаторай республиканска заочно зүблөөн ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулгада ехэхэн туһа хүргэхэ байна. Тиимэ тула энэ үүсхэлые бидэ ехээр һайшаан дэмжэнэбди.

Энэ үедэ манай «Улаан Оронго» колхозой бригада, фермэнүүд дээгүүр 24 агитатор ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Таряанажалай бригада ба томохон гүүртэнүүдтэ агитатор уншалгашан хоёрые, багахан гүүртэнүүдтэ нэгэ агитаторые табяад байнабди.

Агитаторнуудай хүдэлмэриие хододоо хүтэлбэрилжэ, тэдээндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байгаагүй һаа, ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябадаггүй. Тиимэ тула манай агитколлектив һарадаа нэгэ—хоёр удаа алгадгүй семинар хэдэг. Хажуугаарнь зарим агитаторнуудта тусхай заабари болон даалгабари үгтэдэг юм. Семинар дээрэ теоретическэ лекциүүдһээ гадна, методическа асуудалаар хөөрэлдөөн үнэргэгдэдэг. Жэшээлбэл, «Хөөрэлдөөе яажа бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэб?», «Хөөрэлдөөндэ харуулан ойлгуулха агитаци яажа хэрэглэхэб?» гэхэ мэтын темэнүүдээр хэгдэһэн элидхэлнүүд агитаторнуудта ехэ туһаламжа үгөө. Энэ хүдэлмэридэмнай Оронгын дунда һургуулиин багшанар, Саянтын МТС-эй мэргэжэлтэд туһалдаг.

Тиихэдэ семинар дээрэ агитаторнууд дүй дүршэлөө андалдажа, дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэдэг байна. Энэ тон шухала хэрэг. Юуб гэхэдэ, иимэ дүй дүршэл агитаторнуудай харюусалга ба эдэбхиие дээшэлүүлдэг юм. Гадна, партийна бюро болон суглаанууд дээгүүр хэрэгтэй саггань зарим агитаторнуудай тоосоое шагнадаг, партийна даалгабаряа гүйсэд дүүргээгүй хүнүүдтэ шанга эрилтэ хэжэ, хэмжээ абадаг байнабди.

Манайда эдэбхитэй һайнаар хүдэлмэрилдэг агитаторнууд жэл ерэхэ бүри олошорно. Мүнөө үедэ агитаторнууд нүхэд Цыремпилов, Гонсоронов, Будаев, Санжиев болон бусад яһала һайнаар ажаллана. Агитаторай эдэбхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ, али бүхы хүдэлмэриин дүүргэлтые хурдадхадаг тушаа нэгэ нимэ жэшээ харуулая. Энэ жэл манай колхоздо таряа хуряалга болон тушаалгын хүдэлмэри ойро зуура ехээр һуладаад байба. Тиихэдэнь, ажал эмхидхэхэ талаар абтаһан хэмжээ-ябуулгын хажуугаар ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр табигдаа һэн. Жэшээлбэл, 2-дохи бригадын агитатор нүхэр Цыремпилов ажалдаа халирхайгаар хандадаг зарим хүнүүдтэй тусгаар хөөрэлдэжэ, тэдээндэ ажалай түрүүшүүл тухай хэлэжэ үгөө. Мүн бригадын суглаа үнгэргөө һэн. Агитаторай ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһа», «Молни», «Колючка» гаргадаг, социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэг тухай би хэлэхэгүйб. Юуб гэхэдэ, эдэ асуудалнууд манай агитаторай хүдэлмэридэ гол болгон табигдадаг юм. Эдэ хүдэлмэриүүдэй ашаар манай колхоз 20 гаран мянган пүүд таряа гүрэндөө тушаажа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэһээ гадна, ерэхэ жэлэй тарилгада гүйсэд хүрэхэ эрхим һайн үрэһэ хаагаа.

Манай агитколлективэй хүдэлмэридэ мүн горьтойхон дутагдалнууд бии гээшэ. Агитаторай уялгые гүйсэд һайнаар дүүргэдэггүй хүнүүд бии. Жэшээлбэл, малажал дээрэ хүдэлдэг агитаторнууд нүхэд Д. Надмитова, Х. Кишиктуева, Н. Бадмаев болон бусад ябууд зуураа бэлэдхэһэн юрын хөөрэлдөө, заримдаа газетэ уншалга үнгэргэһөөрөөл хүдэлмэреэ хизаарлана. Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие иигэжэ халирхайгаар ябуулжа болохогүй. Эдэ нүхэд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа гүйсэд шадаха бэлэдхэлтэй юм. Теэд, шадалай хажуугаар хүнэй оролдолго зориг, харюусалгаяа мэдэрэлгэ айхабтар ехэ удхашанартай. Энэ талань тэдэнэртэ дутана гээшэ.

Тиихэдэ бригада, фермэ дээгүүрхи хүдэлмэридэ ехэнхи анхаралаа табяад, колхозой центр дээрэ, колхознигуудай гэр байрануудта ябуулха хүдэлмэреэ халтад гэбэл мартадаг байнабди. Мүнөө намар-үбэлэй үедэ ажалшадай ажаһуудаг газарта, гэр байрануудта ойлгууламжын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэмжээ абажа байнабди.

Зооветинститудай ба МВД-гэй коллективүүд манай колхозой таряа хуряалгада туһалһан, мүн колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулһан байна. Жэшээлбэл, зооветинститудай багша, ветеринарна науканнуудай кандидат нүхэр Васильев ажалшадай энхэ элүүр ажаһуудал тухай удхашанар һайнтай лекциүүдые хэдэн олон дахин уншаа. Улан-Удэ городой эмхи зургаануудай болон предприятинуудай агитколлективүүд шефтээ абаһан колхозуудтаа элдэб янзын темээр, теоретическэ талаараа гүнзэгы удхатай лекциүүдые саашадаа бүри олоор уншадаг болохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Б. Бадмаев, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой парторганизациин секретариин орлогшо.

Москвада, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын «Зүүн-Хойто областьнууд» гэжэ павильон соо Горьковско областиин Городецкэ районой олон һалбарита томохон ажахытай Тимирязевай нэрэмжэтэ колхозой туйлалтануд харуулагдаа. Колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ агротехническэ түрүү аргануудые хэрэглэжэ, ороошо таряанай, тэжээлэй культурануудай, хартаабхын болон овощиин баян ургаса ургуулна.

1952—53 онуудта колхоз 157 гектар талмай дээрэһээ га бүриин 256 центнер хартаабхын ургаса хуряагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тимирязевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Герой А. П. Емельяпов колхозойнгоо туйлалтануд тухай экскурсантнуудта хөөрэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Хэжэнгын аймагай медпунктын хүдэлмэришэн А. Г. Зурбатова мүн тус аймагай Хэжэнгэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, «1-ое Мая» колхозой гэшүүн, метеорологическа станциин хүдэлмэришэн М. С. Иванова, А. Е. Мясникова, И. Я. Яковлева гэгшэд найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаба.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 6 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн У. Н. Цыпилова, Прибайкальска аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Е. Ф. Молчевская, Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой гэшүүн У. Р. Иванова ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ нэгэдэхи шатын медаляар 16 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ— 2-дохи шатын медаляар 21 хүн шагнагдаһан байна.

ФРАНЦУЗСКА АКАДЕМИИН ГЭШҮҮН, ЛИОН ГОРОДОЙ МЭР ДОКТОР ЭДУАРД ЭРРИОДО

Советскэ Союзай ба Французска республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудай байгуулагдаһаар гушан жэл гүйсэһэнтэй дашарамдуулан Советско-Французска харилсаануудые гуримшуулха талаар үүсхэл гаргагшадай нэгэн, Танда манай халуун амаршалга хүргэхые зүбшөөрыт.

Бүхы оронуудай хоорондо, тэдэнэй ниитын ба политическэ байгуулалтада хамаархангүйгөөр, харилсаа байгуулха гээшэ арадуудай интересүүдтэй зохилдоно, мүн бүгэдэниитын аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ зайлашагүй шухала байна гэжэ тоолоод, СССР-эй ба Франциин хоорондо харилсаа байгуулхын ба хүгжөөхын тулада гушан жэлэй саада тээ Та үүсхэл гаргаһан байгаат. СССР-эй ба Франциин хоорондо дипломатическа харилсаануудые байгуулга хадаа уласхоорондын харилсаануудай түүхэдэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэһэн байгаа.

Өөрынгөө эхэ ороной национальна интересүүдые хамгаалха хэрэгтэ, арадуудай хоорондохи агууехэ гүрэнүүдэй нэгэн бологшо Франциин аюулгүй байдал ба үүргэ тухайда оролдолго гаргаха хэрэгтэ бүхы наһаяа зорюулһан, гүрэнэй ба ниитын ажал-ябуулагша байһан Танай нэрэ Советскэ олониитэдэ һайн мэдээжэ болонхой. Германска милитаризмые һэргээлгэ хадаа Европын арадуудта тэрэ тоодо французска арадта ямар ехэ аюул тохёолдуулха байһые Та зүбөөр сэгнэдэг байгаат. Европын бүхы оронуудай хоорондо һайнаар харилсан ажаллалга, Европодо тайнайрамдал сахиха талаар хамагаа түрүүндэ СССР-эй ба Франциин хоорондохи харилсан ажаллалга Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха үндэһэ һуурь болоно гэжэ Та харадаг байгаат.

Бүгэдэниитын эб найрамдалда аша туһада зорюулан СССР-эй ба Франциин хоорондо харилсаа байгуулха гэһэн Танай дурадхалнуудаманай ороной үргэн олониитын дунда ехээр һайшаагдана.

Французска болон дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай аша туһада ажал-ябуулгаяа саашадань үргэлжэлүүлхын тулада бэлэн мэндэ ажаһуухыетнай бидэнэр хүсэнэбди.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Советэй депутадууд:

А. Волков — Союзай Советэй түрүүлэгшэ
В. Лацис — Национальностьнуудай Советэй түрүүлэгшэ
М. Суслов — Союзай Советэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар Комиссиин түрүүлэгшэ
Д. Шепилов — Национальностьнуудай Советэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар түрүүлэгшэ
М. Яснов—Московско городской Советэй түрүүлэгшэ
А. Несмеянов—СССР-эй Науканнуудай академиин президент.
Д. Скобельцын
И. Эренбург
Н. Тихонов.

Фермэдэхи партийна группа

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци болбол партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, племенной фермэдэ хүдэлмэрилхөөр коммунистнуудые нэмэн эльгээхэ зуураа, тус фермын дэргэдэ 3 коммунистнуудһаа бүридэһэн партгруппа эмхидхэһэн байгаа. Фермые даагшаар, партгруппоргоор коммунист Жамсо Жугдуровтомилогдоо һэн. Тэрэ үедэ фермэ хүндэ байдалда орошоод байһан юм. Зарим һаалишадынь фермые даагшынгаа даалгабари дүүргэдэггүй, зоргоороо ондоо тээшээ ябашадаг байгаа. Тиимэһээ тус фермэ һүһааха түсэбөө дүүргэдэггүй, үбһэ тэжээлээр дутажа, малнуудаа тураадаг байгаа һэн.

Фермые даагшаар, партгруппоргоор шэнээр томилогдоһон нүхэр Жугдуров, колхозой правлениин ба парторганизациин дэмжэлгэтэйгээр, нэн түрүүндэ ажалай журам сахилгые шангадхаха зорилготойгоор политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа, бүхы малшадайнгаа хүдэлмэритэй танилсажа эхилһэн байгаа. Бүхы һаалишадай, тугалшадай, адуулгашадай хабаадалгатайгаар партгруппын суглаае үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргадаг, түрүүлжэ ябагшадые показателиин доскада бэшэдэг, уялгануудаа дүүргэдэггүйшүүлые шүүмжэлдэг байна.

Иигэжэ политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулһанайнгаа ашаар тус фермын коллектив түрүүшүүлэй зэргэдэ гараба. Фермын һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3257 литр, бүхы 76 үнеэдһээ 247298 литр һүһаагаа. Тиихэдэ коммунистка Д. Цырендоржиева—5002 литр, партиин гэшүүн Гарма Очирова—3224 литр һүһ үнеэн бүриһөө һааһан байна. Колхозой зоотехник нүхэр Лобанова энэ фермын малшадта зооветеринарна заабаринуудые үгэхэһөө гадна, тэдэнэрэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг эрхим агитатор болонхой.

Мүнөө энэ фермын малшад ерэхэ жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ бүхы фермээрээ хабаадаха хүндэтэ эрхэ олохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Энэ партийна группа хүдэлмэреэ шадамараар табина. Һаяхан болоһон суглаан дээрээ малай үбэлжэлгэдэ ямар бэлэдхэлтэй байһанаа зүбшэн хэлсэбэ. Партгруппын суглаан дээрэ бүхы малшад байлсажа, шухала дурадхалнуудые оруулһан байгаа. Мүнөө 60 тугалай орохо байра шэнээр барижа дүүргээ. Мүн улаан булангай байшан зөөжэ асараад, гоё һайханаар шэмэглэжэ байна. «Родина» гэжэ радиоприёмник тодхогдоо. Газетэ, журналнууд захигдаа. Шатар, даам болон бусад культурна хэрэгсэлнүүд абтагданхай. Иигэжэ нүхэр Жугдуровай гүүртынхид өөһэдынгөө сүлөөтэй сагые улаан буландаа үнгэргэхэ арга боломжотой болоо.

Партгруппорг нүхэр Жугдуров колхозой партийна эхин организациин тогтоолые саг соонь дүүргэлтэ болгохо хэрэгтэ бүхы малшадаа эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг байна.

Р. Жапов.

ШЕФҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Ойрын жэлнүүдтэ ороной хүдөө ажахые һэргээн хүргөөхэ тухай партиин ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолнуудые бэелүүлэн, промышленна предприятинуудай коллективүүд колхознигуудта ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь туйлай ехэ туһа хүргэжэ байна. Шефскэ хүдэлмэри гээшэ мүнөө предприяти бүхэнэй коллективэй нэрэ хүндын хэрэг болонхой.

Энэ хүндэтэ хэрэгтэ Темлюйскэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшад өөһэдынгөө хубитые оруулалсахын түлөө али болохоор оролдоно. Заводой коллектив Қабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаад, горьтой туһаламжа үзүүлжэ байна. Заводойхид мүнөө колхоздо һүнэй-товарна механизированнэ фермэ барижа байна. Энэ барилга дээрэ заводой 50 хүн ажаллана. Гадна, заводой партийна бюрогой шиидхэбэреэр фермын барилгада бүлэг коммунистнууд эльгээгдэһэн байгаа. Коммунистнууд барилгын эгээн шухала участогуудта ажаллана. Жэшээнь, коммунист С. Наугольных гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада бетон зууража бэлэдхэдэг участогта ажалладаг юм. Энэ бригада ажалаа зүбөөр эмхидхэнхэй, үдэрэйнгөө даалгабари 110—115 процент дүүргэнэ. Залуу басагадһаа бүридэһэн нүхэр Шведчиковагай бригадын гэшүүн һайнаар ажаллажа, штукатурка хэлгые түргэнөөр ябуулна.

Шефүүд колхоздоо барилгын материал хүсэд хүрэхөөр бэлэдхээ. Мүнөө тэдэнэр барилга хэжэ байһан газартаа шлак, шулуу, элһэ асаранхай. Барилгын модо зөөгөөд, хүрөөдэжэ байна. Модо бэлэдхэлгэ ба хүрөөдэлгэ дээрэ ажалладаг нүхэр Кириченкын бригада эмхитэй ажалаараа шалгарна. Барилгын хүдэлмэри мүнөө түлэг дундаа ябажа байна.

Таряа хуряалгын үедэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ехэ гээгдэлдэ ороһэн. Гээгдэлынь усадхаха зорилгоор заводһоо 40 гаран хүн колхоздо ошожо ажаллаһан байна.

Колхозой правлени заводһоо ерэһэн хүнүүдые зүбөөр хубаарилан табиһан байгаа. 8 хүн комбайнова агрегадта ажаллаа. Энэ агрегадайхид богони болзор соо 115 гектар таряа хуряаһан ба 1300 центнер таряа сохиһон байна. Олон хүн зелёнко хуряалга дээрэ ажаллаа.

—Шефүүдэй туһаламжые бидэнэр шамарланагүйбди,—гэжэ колхознигууд хөөрэлдэдэг.

Н. Мещенин.

Партийна һуралсалай түрүүшын үдэрнүүд юу харуулааб

Партийна, советскэ ба ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые, интеллигенциие идейно-политическээр хүмүүжүүлхэ ябадалда Коммунистическэ парти онсо анхаралаа хандуулдаг байна. Тиимэһээ коммунистнуудай политическэ гэгээрэлые һайжаруулха хэрэг партийна организацинуудай эгээн шухала зорилго болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй заабариие бэелүүлэн, Городской районой партийна организаци коммунистнуудай политическэ һуралсалые энэ жэлдэ эмхитэйгээр ябуулжа байна. Партийна гэгээрэлэй сетьдэ үнгэргэгдэдэг занятинуудые идейно-теоретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ тушаа гол анхарал хандуулагдана.

Партиин Городской райком, партийна эхин организацинууд партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ үедөө эмхидхэлэй нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Партиин райком сентябрь һарада районой партийна эдэбхитэдэй суглаа зарлажа, тэрээн дээрээ партийна гэгээрэлэй нёдондо жэлэй дүнгүүд ба шэнэ жэлэй зорилгонууд гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тиимэһээ партийна эхин организацинууд партийна гэгээрэлэй сетинг зүбөөр бүридүүлжэ, политһургуулинуудай болон кружогуудай занятинуудые эмхитэйгээр эхилээ.

КПСС-эй райком, партийна эхин организацинууд коммунистнуудай али нэгэн һуралсалай формые һайн дураараа шэлэн олохо ябадалда гол анхаралаа хандуулһан байна. Партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, бюрогой гэшүүд, партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд коммунист бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, һуралсалай али нэгэн формые шэлэн абахадань туһалхадаа, тэдэнэрэй ниитэ эрдэмые, наһыень, бэеынь энхэ элүүрые хараадаа абаһан байгаа.

Республикын Финансныудай министерствын парторганизацида (секретаринь нүхэр Юндунов), Гүрэнэй банкын (секретаринь нүхэр Хадаханов), Бурмонкоопсоюзай (секретаринь нүхэр Андрианов), шэлэй заводой парторганизацида (секретаринь нүхэр Оленчич) болон бусад хэдэн парторганизацинуудта партийна гэгээрэлэй сетиие бүридүүлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Жэшээлхэдэ, шэлэй заводой партийна организаци коммунистнуудайнгаа хүсэлые хараадаа абан, партиин түүхые шудалха 2 кружок, мүн экономическа эрдэмээ дээшэлүүлхэ һургуули эмхидхэһэн байна. Энэ һургуулида инженерно-техническэ 40 шахуу хүдэлмэрилэгшэд һуража байна. Эндэ һуралсалай жэлэй эхилһэнһөө хойшо 2 дахин заняти үнгэргэгдөө. Тус һургуулида һурагшадта Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай ахалагша һургагша нүхэр Дырхеев политэкономиин асуудалнуудаар лекциүүдые уншаһан байна. Энэ лекциие һурагшад һонирхолтойгоор шагнаба. Тэрээнһээ гадна, энэ партийна организациин 12 коммунистнууд хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида һурана. Тиихэдэ зарим коммунистнуудынь Бүхэсоюзна заочно политехническэ институдта һурахые хүсэһэн байна. Мүн олон коммунистнууд бэеэ даагаад марксизм-ленинизм шудална. Тэдэнэртэ туһалтарьнууд коммунистнуудаа партийна һуралсалда хабаадуулха талаар ямаршье хэмжээ абангүй, һанаа амарханаар һуунад.

КПСС-эй райком пропагандистнуудта туһаламжа үзүүлхэ зорилготойгоор үнгэрэгшэ сентябрь һарада, мүн октябрь соо тэдэнэртэй гурба дахин семинар үнгэргөө. Эдэ семинарнууд дээрэ партийна һуралсалай зорилгонууд тухай асуудалнуудһаа гадна, теоретическэ хэдэн лекци уншагдаа. Семинарнууд дээрэ бэлэдхэл һайнтай лекторнүүд лекци уншаа. Түүхын науканнуудай кандидат нүхэр Тюшев, партиин городской комитедэй лектор нүхэр Тарасенко болон бусад лекциүүдые уншадаг байна.

Коммунистическэ партиин түүхые хоёрдохи жэлээ шудалха политһургуулинуудай пропагандистнуудай семинар һонирхолтойгоор үнгэрөө. Пропагандист нүхэр Бычков гэгшэ «Советскэ Союзай Коммунистическэ парти—советскэ общественые хүтэлбэрилэгшэ ба залан ударидагша хүсэн мүн» гэжэ темээр заняти хайшан гэжэ үнгэргэхөөр бэлдэжэ байһанаа хөөрэжэ үгэбэ. Олон пропагандистнууд энэ темээр үгэ хэлэжэ, дүй дүршэлөө андалдан абалсаба. Тиигээд, теори шудалхадаа, тэрэниие тайлбарилхадаа творческоор хандаха гэжэ шиидээ.

Партийна эхин организацинуудай һуралсалай шэнэ жэлдэ зорюулжа хэһэн эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэриин ашаар олонхи кружогууд, политһургуулинууд, теоретическэ семинарнууд өөһэдынгөө занятинуудые октябриин 1-дэ эмхитэйгээр эхилһэн байна. Городской электростанциин, Хлебокомбинадай, Гүрэнэй банкын, «Забайкаллес» комбинадай, Городской пожарна командын, милициин 5-дахи отделениин болон бусад партийна организацинуудай дэргэдэ байгуулагдаһан кружогуудай занятинуудые идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, ГЭС-эй парторганизациин дэргэдэ гадаадын ба дотоодын байдалтай танилсаха кружок эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ кружогые нилээд дүй дүршэлтэй болоһон, эдэбхитэй пропагандист нүхэр Дымников хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа октябриин 22-то болоһон заняти дээрэ советскэ ба хитад арадуудай хоорондохи хани барисаан тухай һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө. Энэ хөөрэлдөөндэ пропагандист һайнаар бэлэдхээ. СССР-эй ба КҺР-эй хоорондо һүүлэй үедэ баталагдаһан Хэлсээнүүд тухай, энэ асуудалаар «Правда» газетын түрүү бэшэгые, КҺР-эй тогтоһонһоо хойшо 5 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүсад материалнуудые хөөрэлдөөндөө шадамараар хэрэглэһэн байха юм.

Районой партийна һургуулида занятинууд мүн лэ идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Энэ һургуулиин багшанараар городой дээдэ һургуулитай пропагандистнар ба ВУЗ-уудай багшанар томилогдобо. Тус һургуулида һурагшад занятидаа барандаа эдэбхитэйгээр хабаадана. Семинарска заняти теоретическэ дээдэ хэмжээндэ, һурагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар боложо байна.

Партийна һуралсалай энэ жэлдэ экономическа эрдэм шудалха асуудалда ехэ анхарал табигдаһан байна. Шэлэй заводой партийна организациин дэргэдэхи һургуулиһаа гадна, Бурмонпромсоведэй парторганизациин дэргэдэ экономическа эрдэм шудалха кружок эмхидхэгдээд, тэрээндэ олзоборилгын артельнүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ябажа, өөһэдынгөө экономическа эрдэмые дээшэлүүлдэг болоо.

КПСС-эй райком районойнгоо промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ экономическа темээр хэдэ хэдэн лекци эмхидхэжэ байна. Партиин горкомой секретарь нүхэр Продайвода «Табадахи табанжэл соо промышленностиин зорилго» гэжэ темэтэй лекци һаяхан уншаа.

Гэхэ зуура, партийна һуралсалай түрүүшын үдэрһөө ехэ дутагдалнуудые зарим парторганизацинуудта үзэгдэнэ. Жэшээнь, пивын заводой, Гортопсбыдэй, «Сельэлектрын» мастерскойн, оперо ба баледэй театрын парторганизацинууд һуралсалай жэлые ехээр гээгдэжэ эхилээ.

Районой зарим партийна организацинууд комсомолецуудай политическэ һуралсалые муугаар хүтэлбэрилнэ. Илангаяа «Труд», Кировай нэрэмжэтэ олзоборилгын артельнүүдэй, № 3 АТК-гэй партийна организацинууд комсомолецуудай һуралсалда анхаралаа багаар табина, ёһотой туһаламжа тэдээндэ үзүүлнэгүй. № 3 АТК-гэй комсомолецуудай политһургуулиин заняти һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо 3 дахин таһалдаа.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнууд хадаа коммунистнуудай политическэ һуралсалые эмхитэйгээр ябуулхын тулада кружогуудай болон политһургуулинуудай хүдэлмэридэ ходо хиналта, шалгалта хэжэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ ёһотой туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй. Политическэ һуралсалда ёһо тэдыгээр хандаха, марксизм-ленинизмын зөв хёолнуудые гүнзэгыгөөр ойлгохын орондо, хоохоор сээжэлдэхэ мэтын ябадалда эсэс табижа, партийна гэгээрэлэй сетьдэхи һуралсалые идейно-теоретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэлгэ хангаха гээшэ партийна эхин организацинуудай болон партиин райкомой шухала уялга мүн болоно.

С. БАДМАЦЫРЕНОВ, КПСС-эй Городской райкомой секретарь.

Комбинадые хэрэглэдэг ...тэнь дутэлүүлхэ хэрэгтэй

...хэ Октябрьска социалистическэ революциин 37 жэлэй ойдо зориулан КПСС-эй ЦК-гэй Уряанууд ...ээ хоолой товарнуудай үйлдвэрлэлые бүхы хэмжээгээр үргэдхэ, шанарыень һайжаруулха туялгдэнэ.

...1954 ондо 410 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбтэйбди. Түсэбөө нэрэтэй хүндэтэйгөөр ...хэ ёһотойбди,—гэжэ комбинатайн удэлмэришэд үйлэдбэриингөө ...ан дээрэ мэдүүлнэн байгаа. ...гэһээр олохон һара үнгэрбэ. ...ө манай комбинат гол түлэб ...гана суглуулжа, тэрээнэй ...эр һэрюун унда хэжэ гаргатай. Тиихэдэ эмдэ хэрэглэгдэдэг ...үйлэдбэрилэн гаргадаг байна. ...ганын шүүһые республикын ...удай болон леспромхозуудай ...уудта, Бурмонкоопсоюзда, ...онторгдо тушаадаг байнабди. ...халаһан, хүлдэһэн хүниие энэ ...эмнэхэдэ ехэ һайн байдаг гэ...етскэ медицинэ тодорхойлбайна. Тиимэ дээрэһээ бидэ энэ ...ниие бүри ехээр гаргаха бай... Шасарганаар хэгдэһэн ундан ...жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ...гаргадана.

...жэлэй гурбан кварталай турсо манай комбинат 30 тонно ...гана суглуулжа, элдэб янзын ...ци гаргаа. Ганса шүүһэ 10 ...н түхэригтэ үйлэдбэрилөө, эмэгтэй 1520 түхэригэй каратиһохон үйлэдбэрилэгдөө. Шасана суглуулха хүдэлмэридэ ...5 хүн ябадаг. Эдэнэр илангаяа ..., сентябрь һарануудта энэ ...ые ехээр суглуулаа.

...на «ранетка» гэжэ сортын ябдар джем хэдэг байнабди. Энэ ...ниие район дотороо элбэгээр ...дадагбди. Октябриин нэгэнэй ...лаар аяар 36.300 түхэригэй ...худалдаа наймаанда тушаагдаг. Мүн тэрэшэлэн яблокаар по... хэдэг болообди.

...инай комбинат һүүлэй 2—3 ...удтэ сливын, грушева, манзова, вишнёво болон апельсин ...унда ехээр хэдэг болоо. Энэ ...ниимнай ганса энэ аймаг соо ..., харин республикын бусад айм...удта, завод болон леспромхозуу... худалдагдадаг. Дээрэ ...гдагша зүйлнүүдые бүтээн гар... түсэб квартал бүхэндэ дүүрг...нэ. Жэшээлхэдэ, хоёрдохи ...ал соо түсэбэй ёһоор 45 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ байһан аад, аяар 67.300 түхэригтэ үйлэдбэрилжэ, ажалшадта худалдаа һэмди. Тиихэдэ гурбадахи квартал соо манай комбинат түсэбөө 110 процент дүүргээ.

Амжалта өөрөө ерэдэггүй, тэрэниие туйлаха хэрэгтэй. Манай комбинадайхид энээниие һайса ойлгоно. Хүдэлмэришэд нүхэд Филатова, Бурдонова, Шугунова, Чимитцыренов ба бусад үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэнэй хэһэн юумэн заатагүй һайн шанартай байдаг. Комбинат хоёр цехтэй. Эдэниие даагшадаар Варвара Бобылева, Екатерина Шугунова гэгшэд ажаллана. Эдэ нүхэд өөһэдынгөө хэрэгые һайса мэдэжэ, цехынгээ хүдэлмэришэдэй ажалые зүбөөр эмхидхэнэ. Эдэ цехүүдтэ үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэдэггүй хүнүүд байхагүй.

Манай комбинат гол түлэб шасаргана болбосоруулжа, продукци гаргадаг юм. Энэ жэмэс хадаа Селендума тосхон шадар ехэ элбэг байдаг. Теэд шасаргана суглуулхын түлөө аяар 40 километрэй газарта ошодог байнабди. Тиимэ дээрэһээ манай комбинадые Тамча тосхондо нүүлгэжэ, шасарганын ургадаг газарта дутэлүүлбэл һайн байгаа. Теэд, энэ асуудалые түргэнөөр, шиидхэхын орондо, Республикын эдеэ хоолой, эд бараануудай промышленностиин министерство (министрынь нүхэр Власов) жэл бүри шиидхэнгүй орхидог. Энэ хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэн зөөри жэл бүри хэрэглэгдэдэггүй байна. Мэнэ һаяхан манай эндэ министр нүхэр Власов ерээ һэн. Теэд, комбинадые аймагай центрһээ Тамча тосхондо нүүлгэхэ тушаа юушье хээгүй.

Гадна, манай комбинат бүтээһэн продукциингааехэнхиие өөрынгөө транспортаар Улан-Удэ город абаашадаг байна. Теэд, манда оройдоо нэгэ машина ябана. Тиимэһээ министерство үшөө нэгэ ашаанай машина манда үгэхэ ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр үгы. Ондоогоор хэлэхэдэ, тус министерство эндэхи комбинадай хүдэлмэриие балай ехэ һонирхоногүй, манда хэрэгтэй туһа хүргэнэгүй.

Д. Дашипылов, Сэлэнгын аймагай пищекомбинадай директор.

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой булад шудхалгын цехын хүдэлмэрилэгшэд А. Тындаева, Е. Симонова гэгшэд Октябриин урда тээхи ажалай вахтада жагсаад, һарынгаа түсэбые уридшалан дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Тындаева, Е. Симонова гэгшэд ажаллажа байна.

В. Муллерай фото.

Ажалай эмхи журам һайжаруулха

ИВОЛГА. Һаяхан КПСС-эй айкомой бюро «Майн-1» колхоздо колхознигуудай ажалай эмхидхэл болон журамай ямараар табигдаһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, хэдэн олон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна.

Нэн түрүүн тэрэ артельдэ колхознигуудай ажалта үдэрнүүд саг дары бүридхэгдэнэгүй. Бригадануудые, фермэнүүдые даагшад ажалта үдэрые тэмдэглэдэггүй. Тэрээн дээрэһээ ажалта үдэрнүүд дутуу тэмдэглэгдэнэ.

Хүдөө ажахын шухала хүдэлмэринүүдэй түсэб ёһын тулада табигдадаг.

Колхознигуудай ажалай журам һула. Ниитын ажалда олохон колхознигууд эдэбхи багатайгаар хабаадана. Энэ жэлэй хоёрдохи хахад соо ажал хэжэ шадаха бүхы хүнүүдэйнь 32,1 процентнь ажалта үдэрэй минимум олоогүй. Жэлэй эхиһээ хойшо таряанажалай бригадада хүдэлмэрилдэг колхозник бүхэн оройдоо 104 ажалта үдэр олоһон байха юм. Январь һараһаа хойшо огородно бригадын 38 гэшүүд хамтадаа 3026 үдэр соо хүдэлмэрилөөгүй.

Тус колхоздо хүдэлмэрилдэг агроном нүхэр Бондарева ажалай эмхидхэл һайжаруулха талаар колхозой правленидэ бодото туһаламжа үзүүлнэгүй. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Круглов), партийна организаци (секретаринь нүхэр Загузин) колхознигуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулна, бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшадһаа шанга эрилтэ хэнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һамгад хамтын ажалда бүри хабаададаггүй, гэр гэртээл һуудаг юм.

Партийн айкомой бюро эдэ бүхы дутагдалнуудые ойрын сагта усадхаха тодорхой хэмжээ-ябуулганууд харааһан тогтоол абаа.

Агитаторай блокнодой 20-дохи номер

...ССС-эй Бурят-Монголой обкомай пропаганда ба агитациин ...тай агитаторай блокнот һаяхан ...лһээ гараба.

...өөрэлдөөндэ хэрэглэгдэхэ ...нал» гэһэн бүлэг соонь ...ршманэй «Агууехэ Октябрьска ...алистическэ революциин 37-...жэлэй ой» тухай статья толилогдоохой. Мүн «Хөөрэлдөөндөө хэрэглэ» гэһэн бүлэгтэнь П. Демченкын «Дай һүнэрөөгшэдтэ шажан туһална», А. Филипповагай «Азиин зүүн урдахи оронуудта» гэһэн статьянууд, тэрэшэлэн агитаторай 1954 оной ноябрь һарада хөөрэлдөөндөө хэрэглэхэ литература болон тоо баримтануудтолилогдобо.

Сатирэгин БҮДШАЙ

„ШАЛТАГТА БИЛТАГ“

—Байза, ходоог тэргэмни мянган түхэриг хүрэбэ. Хүдэлмэриин тэргэ 230 түхэриг хүргөө бэлэйб. Тэрэнэй хажуугаар хүнгэн рессорко гэжэ байха... Модо шулуугаа тоншожол байгаа һаа, хоног бүри хахадайнгаа зэд алдахагүй аргатай гээшэ хаб: һа, һа!—гэжэ байжа гансаараа дуугараһаар нэгэ хүри улаан болошонхой хүн Ойбонто тосхоной столовын газааһаа гүйлгэшэбэ.

—Юрэдөө энэ хэн гээшэб? Танипа гүт?—гэжэ хажуудахи хүнһөө асуухадамнай:—Энэшни «Ойбонтын эрэ доргон, архиин уһан тулам» гэжэ хэлсүүлдэг Хориин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархан Сангажап Жамбалов гээшэл ха. Колхозой юумээр тэргэ шарга хэжэ, иишэнь асаржа борлуулаад архи уудаг абяатай агша даа,—гээ бэлэй.

Үдэшын боро хараан боложо байхада Калининай нэрэмжэтэ колхозой центртэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, клубайнь хажууда бүлэг зон сугларанхай шаг шууяа табилдана. Дүтэлжэ ошоходомнай, мори хүтэлһэн нэгэ хүгшэн:

—Сангажап Жамбалов Ойбонто тэргээр ошоһон аад, хазаар морёор нилээдгүй һогтуу бусаа. Мүнөөхи Осор Нимаевнай баһал барижархинхай ха. Ямаршье байдалтай, ямар абари зантай, журам муутай болошоо гээшэбибди: Зариманиинь сүлөөтэй архидажа ябаха, зариманиинь унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа ябаха,—гэжэ ехэ сүхэрһэн янзатай, дураа гутангяар хэлэнэ.

Бидэ энэ хөөрэлдөө үргэлжэлүүлхэ һанаатай,—колхозойтнай хүтэлбэрилэгшэд юу хаража байдаг юм бэ? Осор Нимаев гээшэтнай юу хэдэг хүн бэ гээд, асуужа оробобди.

Гэнтэ араһаамнай архиин хангал гутаад, хамараа шиигануулһан нэгэ һогтуу хүн хажуудамнай ерэжэ, зог татан:

— Һэ, хахадые хамта хубаажа уудаг аад, маанадаа яаха һэм! Сергей Будаевичын түрүүлэгшэ болоһоньһоо хойшо нилээдгүй хундага духаряа нэшэлдүүлээ гээшэб даа,—гэжэ һайрхаад найгаһаар саашална.

Хойноһоонь хаража байһан нэгэ хүн иигэжэ хэлэнэ:

—«Шоно хүршэдөө ээлтэй» гэжэ хэлсэдэгынь үнэн лэ даа. Энэтнай колхозой счетовод Жамсо Дондоков гээшэ. Тиихэдэ Осор Нимаев гээшэтнай манай дархашуулай бригадые даагаа гээшэб гээд, колхозой мори тэргээр газаахи үмсынгөө ажал хээд, аргын олдобол архи залгяад ябадаг агша. Осорой бригадир болоһоор газарта ганса гасуу зоогдоо юм гү? Юундэ малай дулаан шэнэ байра барилга урагшаа ябанагүй гээшэб.

Хүгшэнэй хажууда байһан нэгэ үбгэн манда:

—Таанад, энэ Осор Нимаев гээшэтэй ойлгод гэжэ зугаалагты. Мэхэтэй гээшэнь жэгтэйхэн хүн, колхозой поёдто һаймһаржа архи уулгаад, тэдэниие гартаа абаад байна бшуу. Баһа залуушуулые баалажа байжа архида һургажархёод, һүүлдэнь архинень уулсажа байдаг хүн. Энэшье ошогшо һогтуутнай Осор Нимаевай үнэн шаби боложо байһан, колхозоймнай счетовод гээшэ,—гээд хойноһоонь зангажархина.

—Манай поёд нэгэ юумэ абамсаараа,—«мүнхэрхэ болтогой» гэлдэжэ байжа, «угааба» гээшэбди гээд архидадаг болонхой. Ошоошо үбэл шэнэ «ГАЗ-51» машина абаад «угааба» гээшэбди гэжэ архидаа хээд, тэрээндэ хабаадагшадай зариманайнь шодэн тэһэрэн алдаһан, машинынь раднатор хүйтэндэ хүрэжэ «мүнхэрэн» алдаһан, өөһэдөөшье хүлдэн алдахаяа байһыень зол болоходоо зон хаража абаһан юм. Хари, хэн юун гэхэ юм ааб даа, бил һанахадаа, манай поёд муу заншалтай болоо гэжэ һанагшаб. Үнгэрэгшэшье хабар «ЗИС-5» гэжэ шэнэ автомашина абаад олоороо «угаагаа» һэн. Эдэ мэтээр ямар нэгэн таатай ушарай тохёолдохоолоор лэ, «шалтагта билтаг» болгоод, эдэ нүхэд үнөөхил архияа намнадаг байха юм.

Хөөрэлдэһөөр байтарнай үдэшэ оройхоншье болошобо. Центрһээ зүүлжээ бетонтой тэргэ наяржа залуухан эхэнэр:

Арахан Курбын бургааһан
Аадартайхан үдэр найгана,
Артелнимнай ноёд
Архиингаа охиндо найгана,—гэжэ хонгёо хоолойгоор ханхинаса дуулана. Морёо барифан хүгшэн хоолойгоо заһаад:

—Эгээл зүб дуулана. Үшөө дуулаг. Би эдэ ноёдойнгоо хүдэлмэриин халуун үедэ гэгээн сагаан үдэр Курбэ голой эрьедэ «хүхибэ, сэнгэбэ» гээшэбди гэжэ энэ зун түрүүлэгшэ Сергей Будаевич Гадьянов түрүүтэй зарим бригадирнуудай архидажа байхыень хараа һэм. Шалд гэһэн юумые шалтаг болгожо, тэнгэриин үдэр бүхэндэ архи шудхаха,—гэжэ хёод морнойнгоо жолоо гар соогоо мушхана.

Маанадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэһэн эдэ нүхэдтөө баярые хүргөөд, колхозой партийна эхин организациин секретарь Дашадоржиевта ошожо:

—Эдэ архиншад тушаа ямар хэмжээ абтанхайб, — гэжэ асуухадамнай:

—Балай, тусгаар абтаһаншье юумэ үгыл даа. Суглаан дээрэ яһала хэлэгдэдэг гээшэ.

Үнэхөөрөөшье коммунист С. Д. Гунзенов (тус колхозой МТФ-е даагша) «одоол архяа уухаяа болижо, ажал хэрэгээ һайжаруулхаб» гэжэ олон нүхэдэйнгөө урда суглаануудаа дээрэ, үнгэрхэдөө партийн айкомой бюродошье нэгэнтэ бэшэ үгэсэ үгэһэн байха юм. Теэд, нүхэр Гунзенов хэлэһэндээ хүрэдэггүй, хэһэнэй бүтээдэггүй байна. Мүн баһа һүүлдэнь дуулахадамнай нүхэр Гунзенов нилээд баришхайшаг айкомой бюродо ороод һуугаа һэн гэлсэбэ.

Байд гээд лэ эдэ нүхэдһөө гадна КТФ-е даагша Цыдендамба Чимитов, колхозой бэшэшье хүтэлбэрилэгшэд ажалай үедэ архи уунхай найгаргалдажа ябадаг байна. Эдээнэй амынь татахаар болоол һэн ха.

Ц. Дандаров,
Б.-Д. Бадараев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Сэлэнгэдэ малай байра барилгые удааруулна“

Иимэ гаршагтай статья соо хэлэгдэһэн баримтануудзүб байба. Тус статья МТС-үүдэй директорнүүдэй, сомоной Советдэй болон колхозой түрүүлэгшэнэрэй хабаадалгатайгаар болоһон КПСС-эй айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой нэгэдэмэл заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, колхозуудта малай байрануудые барилгые ба заһабарилгые дүүргэлгээр соносхогдоһон һара соо бүхы эхилэгдэһэн барилгануудые, хуушануудайнь заһабарилгые дүүргэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаба. Колхозуудта саг үргэлжэ хүлэлмэрилхэ барилгын бригадануудые эмхидхэхэ, тэдэниие транспортна хэрэгсэлнүүдээр, барилгын материалнуудаар хангаха гэжэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр уялгалагдаа.

Мүн барилгын модо бэлэдхэлгэ, зөөлгэдэнь механизированиэ транспорт болон хүдэлмэриин хүсөөр дутамаг колхозуудта туһалха бригадануудые эмхидхэхэ, эгээн гээгдэнги колхозуудта малай типовой байрануудые барихын тулада үбэлэй үедэ барилгын нэгэ—нэгэ томо бригада эмхидхэхэ гэжэ МТС-үүдэй директорнүүдые аймагай Советдэй гүйсэдком ба КПСС-эй айкомой бюро уялгалба.

Мүн аймагай Советдэй гүйсэдком ба КПСС-эй айком колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлдэг предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые барилгын хүдэлмэри түргэдхэхые уялгалба гэжэ манай редакциндэ Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Баирбиликтуев мэдээсэбэ.

ТЕАТР

Бурят драмын театрта шэнэ сезониие нээхын урда тээ

...рят драмын театр шэнэ сезоноо ...нь.

...эрһэн 1953—54 онуудта театр ...н творческо ажал ябуулба гэ...эдэглэхэдэ буруу болохогүй. ...рһэн сезондо театрын сценэ дээ...раматург Д. Батожабайн «Галтрэн» гэжэ комеди, украинска ...атургнууд Б. Балабан, В. Собко ...дэй «Зуун миллион» гэжэ драбелорусска драматург А. Макаей «Хүлисэжэ хайралыт» гэжэ ...ди, Сталинска шангай лауреат ...ихалковой «Хабшаахайнууд» гэ...ьесэ табигдаһан байха юм. ...ньһээ гадна, А. Шадаевай «Мар...хэн бэ?», Д. Батожабайн «Шо...ухэл», Ц. Шагжинай «Мэхэ...» гэжэ нэгэ акттай зүжэгүүд та...йһан байха юм.

...рэ дурсагдаһан зүжэгүүдые та...хадаа артистнарай творческо ...рааа ургалтада нилээд ехэ нү...үүлбэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэг...Илангаяа һаяа театрта абтаһан ...артистнар Виктор Самандуев ...миллион» гэжэ зүжэгтэ Мари...олине, Сэрэмжээ Уладаева ...ксэжэ хайралыт» гэжэ зүжэгтэ ...хубүүнэй ролине наадаха зуу...саашадаа хүсэд һайн мэргэжэл...артистнар болжо шадаха бай...а харуулба.

...ктэ болоһон артистнар Жамсо ...нов, Владимир Халматов, Петр ...аев гэгшэд гүнзэгы удхатай, ...гдашагүй образуудые ха...ка шадаха болоһоноо мүн лэ ...мээ. Жэшээлхэдэ, артист Ж. ...нов «Хабшаахайнууд» гэжэ пьесэдэ бухгалтер Счёткиной ролине шадабаритайгаар наадаад, һүүлээрнь «Хүлисэжэ хайралыт» гэгшэ соо колхозой түрүүлэгшэ Горошкын ролиие мүн лэ зүбөөр харуулжа шадаһан байна. Энэ хоёр ролиие нэгэ артистын наадабашье, аяг зан, янза түхэл, һанал бодолоороо бэе бэсһээ тад ондоо, яһала тодо образууд болжо шадаһаниинь харагшадта мэдээжэ.

БМАССР-эй габьяата артистнар Иван Миронов, Дагба Дондуков, Буда Вампилов, Юлия Шангина, Георгий Лосев, Бальжи-Нима Ринчино, РСФСР-эй габьяата артистнар Найдан Гендунова, Мария Степанова, Чойжо-Нима Гешинов, Антроп Ильин болон бусад тус тустаа һонирхолтой образуудые харуулба.

Мүн Лидия Абушеева, Дагзама Чимитова, Петр Лосев, Сүндэб Рабсалов, Полина Шапова, Цыден Дамдинов ба бусадай туйлаһан амжалтануудые тэмдэглэмээр байна.

Энээнһээ гадна, театрын режиссер Буянта Аюшинай найруулан табиһан «Галта мүрэн», «Зуун миллион» гэжэ зүжэгүүд харагшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэ абаһан байна. Энэнь нүхэр Б. Аюшинай туйлаһан амжалтые гэршэлнэ. Мүн театрын уранзураша, БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Борис Черпутовай хэһэн ехэ ба харюусалгатай ажалые тэмдэглэнгүй гаража болохогүй.

Эдэ амжалтануудтай хамта манай ажалда дутуу дунда зүйлнүүд олон. Эдээн тухайдамнай республиканска газетэнүүд тон зүбөөр саг соонь тэмдэглэдэг һэн. Эдэ дутуунууд нэн түрүүндэ манай театрын хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр, мүн ондоошье шалтагаанһаа гарадаг байһан юм.

Нэгэ заахан статья соо бүгэдыень тодорхой дүүрэнээр элирхэйлхын аргагүй. Тиимэһээ манай ажалые харадаг, маниие мэдэхэ арад зон саашадаашье алдуу дутуунуудыемнай заажа үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Үнгэрһэн сезондо манай театр өөрынгөө стационарта хэдэн олон зүжэгүүдые табиһан юм. Эдэ зүжэгүүд городой харагшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэ абаһан байна. Хэды тиимэ байбашье, манай городой эрдэмтэд, мэргэжэлтэд, албахаагшад, хүдэлмэришэд, студентнэрэй олонхинь театрынгаа творческо ажалябуулгада гүйсэд һаналаа табидаггүй һэн. Театрта үсөөн ябадаг, оройдоошье ородоггүй хүнүүд тэдэнэй дунда олон. Гадна, ябадагшье зониинь сехнхидээ һайн байхадань баярлаад, муу байгаа һаань урмаа хухараад лэ гарадаг байха юм. «Яахадаа һайн бэ, яахадаа мууб, алдуунуудыень зайсуулхын тулада юун хэгдэхэ ёһотойб»,—гэжэ үнэн зүрхэнһөө хэлэжэ, заажа үгэхэ хүнүүдэй тоо тон үсөөн.

Тиимэһээ мүнөө эхилхэеэ байгаа сезондо манай городой ажалшад театрынгаа ажабайдалда шударгы һайнаар оролсожо, дутуу дунда зүйлнүүдыемнай элишэлэн хэлэхэ, туһалха бэзэ гэжэ найданабди.

Городто зүжэг наада табихаһаа гадна, манай театр Баргажанай, Прибайкальска, Сэлэнгын, Зэдын, Закаменай болон бусад олон аймагуудаар ябажа, колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд, худөөгэй интеллигенцидэ зүжэг наадануудые харуулһан байна.

Энээнһээ гадна Читын областиин түмэр замай станцинууд, сэрэгэй частнууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд, Агын болон Усть-Ордын национальна округуудта манай театрын зүжэгүүд харуулагдаһан байна.

Энэ жэл соо манай театр бүхы дээрээ 300-гаад зүжэг наадануудые табижа харуулба.

Эдэ зүжэгүүдые хамта таби гаран мянган хүн хараһан байха юм.

Советскэ театрын зорилго хадаа арад зонойнгоо зохёон байгуулхы ажалдань туһалалсаха, зарим гээгдэнги хүнүүдэй ухаан сэдьхэлдэ буритан үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ ябадал мүн байһаниинь бултанда мэдээжэ. Эгээл тиимэһээ архи, хаарта нампадаг, һамуу һалихай ябадалтай хүнүүдые, албан хойрогууд, билдагуушадые болон элдэб хара мэхэшэд, жүүлигүүдые «шэхэнһээнь татажа, сценэ дээрэ гаргаад», элирхэйлхын тула дээрэ нэрлэгдэһэн комединүүд, пьесэнүүд манай театрын репертуарта оруулагдаһан байна.

Энээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, театрын хүдөө нютагуудаар ябажа, харуулһан зүжэг наадануудынь арад зондо бага бэшэ туһатай ба шухала байһаниинь арсалтагүй. Хэды тиимэ байбашье һаань, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүгэдые ойлгодоггүй байна. Нэгэ тиимэ жэшээ харуулая. Үнгэрэгшэ намар манай театр Закаменай аймагта ошоод ябахадаа, Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо хүрөө һэн. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Норбоевой контородоо үгы байһан ушарһаа түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Дулмаевтай зүбшэжэ, тэрэ үдэшэндөө энэ колхозой клубта «Хүлисэжэ хайралыт» гэһэн зүжэг харуулхаар шиидэбэбди. Гүүртэнүүд ба фермэнүүд дээгүүр зар тунхаг тараагдаһан байха юм. Үдэшэлэн клубай сценэ дээрэ нааданда хабаатай хамаг бүхы бэлэдхэл хэгдэбэ. Артистнаршье түхеержэ, наадаха рольнуудайнгаа хубсаһа үмдэбэ. Хүн зон клубаар дүүрэн сугларба. Хэдэн модоной газарһаа малшад, колхознигууд баяртай дуулалдаһаар ерэжэл байба. Харин энэ үедэ колхозой түрүүлэгшэ контородоо бии болжо, гэнтэ «наада табиоулхагүйбди» гэһэн захиралта хүнөөр эльгээбэ. Тиигэжэ сугларһан олон колхознигууд энэ «нюёной» гэмээр наада хаража шадабагүй. Театршье хайран үдэрөө мини гээгээд лэ һалаһан байна.

Мүн үнгэрэгшэ хабар Мухаршэбэрэй аймагай Ново-Заган тосхоной Хрущевой нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Ф. Фролов, парторганизациин секретарь нүхэр Красинский) арбаад артистнуудые оруулха байра үглөөнэй 10 часаа үдэшын 5 час болотор бэдэржэ олоогүй байха юм. Тиимэһээ театр саашаа, ондоо колхоздо ошохо баатай болоо һэн. Энээн шэнги театрта хайша хэрэгээр хандадаг ушарнуудые тоолохо болоо һаа олон. Иимэ ябадал гаргадаг хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө культура багатайе, политическэ талаараа һохорлиг байһые гэршэлнэ бшуу.

Юрэ ажаглажа ябахада, театрые болоод, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие тоодогүй колхозуудта архи, хаарта, һамуу һалихай аашануудд, шажан бурханда шүтэхэ ябадал дэлгэрэнхэй байдаг.

Нүүдэл театрын артистнарай ажалда заримдаа элдэб бэрхэшээлнүүдэй тохёолдодогыень колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хараадаа абаха, ойлгохо ёһотой. Манай театрын артистнар ехэнхидээ наһатай болоһон хүнүүд юм. Тиихэдэ республикымнай харгы замууд заһабарилагдаагүй байһан дээрэһээ хонхосог, ялхи, ухаабуудаар олон, саһа бороогой һүүлээр тэрээн дээгүүр ябахань угаа түбэгтэй байдаг. Иимэ харгыгаар һараһаа һарада, үдэрһөө үдэртэ нэгэ колхозһоо нүгөө колхоз хүрэтэр ябаха баатай болонобди. Тиин шабар шабхада унаһаар, бороодо сохюулһаар колхозой центр хүрэжэ ерэхэдэ, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй гэр байра оложо үгэтэрнь машина дээрээ удаан саг соо хүлеэжэ һууха баатай бологдодог. Зунай сагта энэ үшөөшье бараг, үбэлэйл үедэ тон бэрхэтэй. Энээниие зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдэдэггүй дээрэһээ бидэниие 4—5 час соо хүлеэлгэдэг байна. Тэрээнһээ гадна, олонхи колхозуудай клубууд үбэлдөө түлигдэдэггүй ушарһаа хүйтэн байдаг. Тиимэ газарта артистнарай наада табиха гээшэ мүн лэ хүндэ юм. Эдээниие аймагуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд саашадаа мэдэдэг болохо бэзэ гэжэ найдагдана. Юрэнхыдөө республикымнай арад зон театрын политическэ удхашанарые мэдэдэг, ойлгодог, тиимэһээ театрын ерэхэдэ тон сэхэ баяртайгаар хүлеэн абадаг байна.

Мүнөө 1954—55 онуудта манай театр 5 шэнэ зүжэгүүдые табижа харуулха юм. Виктор Гюгогой «Анджело» гэжэ трагеди, Сталинска шангай лауреат В. Катаевай «Амаралтын үдэр», Д. Батожабайн «Дойбод сохилго» гэжэ комединүүд, Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ хүгжэмтэ комеди (хүгжэмынь Ж. Батуевай) тэдэнэй тоодо оролсоно. Тэрээнһээ гадна, ородой классическа зохёолнуудһаа нэгэ пьесэ оршуулжа табигдахаар түсэблэгдэнхэй.

Ц. ШАГЖИН, БМАССР-эй арадай артист, театрын главна режиссер.

Үдэ голой урда бэедэ республиканска шэнэ больницын хирургическа корпус бодхоогдожо байна. Барилга дээрэ нүхэр С. Зайцевай хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада эрхим ажалаараа суурхадаг. Тэдэнэр һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад халаанайнгаа даалгабариие 170—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын гишүүд М. Пашкуляк ба В. Куделин хоёр хирургическа корпусой хоёрдохи дабхарта хирпинсэ табижа байна.

В. Шитиковэй фото.

Залуушуул, ФЗО-гэй һургуулида олоороо һурагты!

Манай парти, правительство промышленна предприятинуудые мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэдөөр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Орон доторной ажалай резервнүүдэй һургуулинууд, жэлһээ жэлдэ залуу мэргэжэлтэдые хэдэн зуугаадаар һурган гаргана. ФЗО-гэй һургуулинуудые дүүргэжэ гараһан залуу басагад, хүбүүд тус бүридөө мэргэжэлтэй боложо, советскэ хүдэлмэришэдэй зэргые улам олошоруулжа байна.

Мүн манай республикын ажалай резервнүүдэй һургуулинууд жэл бүхэндэ тон олон залуушуулые һуралсалда абана. Тэрэ тоодо Улан-Удын ФЗО-гэй № 7 һургуули түмэр замай транспортын база дээрэ тогтоогдоһоор үнихэн боложо байна. Энэ һургуули хүдэлмэрилжэ эхилһэн сагһаа хойшо 3 мянгаһаа дээшэ залуушуулые һургажа гаргаа.

Һургуули һүүлэй хэдэн жэлэй турша дотор гол түлэб модошо дархашуулые, штукатурщигуудые, каменщигуудые ба паровозой кочегарнуудые һурган гаргана. Манай һургуулиие дүүргэжэ гарагшад республика доторoо баригдажа байһан фабрика, заводууд, байрын хэдэн дабхар гэрнүүдэй барилга дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дундаһаа, түрүү дүй дүршэл шудалжа, ажалай новаторнууд болоһон хүнүүд олон.

ФЗО-гэй һургуулин һурагшад һуража байха үедөө республикын предприятинуудта, барилганууда ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг юм. Һурагшадай хүсөөр мяханай комбинадта, сэмбын фабрикада, мелькомбинадта байрын олон гэрнүүд баригдаһан байна. Олон һурагшад һуража байха зуураа, богони болзор соо өөрынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлээд, бодото ажал дээрээ нормоёо холо үлүүлэн дүүргэнэ . Каменщигуудай группын һурагшад Москалёв, Самойлич, Карнаухов гэгшэд һуралсалайнгаа эсэстэ үдэрэйнгөө нормые 115—130 процент дүүргэдэг болоо.

Каменщигуудһаа мүн штукатурщигууд зааханшье гээгдэдэггүй. Штукатурщигуудай олонхинь басагад юм. Эдэнэрэй мэргэжэлдэ бүри ехэ эрилтэ табигдадаг гээшэ. Юуб гэхэдэ, штукатуркые наринаар, сэбэрээр хэхэ ёһотой. Тиимэһээ манай һургуулиин багшанар штукатурщигуудые голодоһогүйгөөр хүдэлмэрилдэг болгохо хэрэгтэ онсо анхаралаа табина.

Штукатурщигай мэргэжэлдэ һуралсажа байһан басагад Москвитина, Сумкина, Гарипова гэгшэд һуража олоһон теоретическэ эрдэмээ бодото ажал дээрээ тон шадамараар хэрэглэдэг, шэнээр баригдажа байһан гэрнүүдэй зосоо һайн шанартайгаар штукатурка хэдэг юм.

Манай һургуулида ороһон залуушуул гансахан түлбэригүй һуралсалаар хангагдадаг бэшэ, харин түлбэригүй байра, эдеэ хоолоор, оро дэбисхэрээр гүйсэд хангагдадаг. Һурагшадай бүлэг бүлэгөөрөө заняти үнгэргэхэ дулаан, һаруул таһагууд олон.

Һургуулиин багшанар К. Рыбин, И. Пискунов ба бусад һуралсалай шанарые һайжаруулха, һурагшадай журамые шангадхаха хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргадаг.

Мүнөө һургуулиимнай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй, ба городуудай залуушуулай дундаһаа шэнэ һурагшадые абалгада бэлэдхэл хэжэ байна. Гэр байранууднай заһабарилагдана, дулаалагдана. Һурагшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга боломжо дүүрэн бии. Улаан булан, уншалгын залтай библиотекэ, түхеэрэлгэ һайнтай физгородок гэхэ мэтэ бии юм.

Залуу хүбүүд ба басагадууд! Манай һургуулида олоороо ерэжэ һуралсагты! 6—10 һарын үнгэрөөд байхада мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэд боложо, республикынгаа промышленна предприятинуудай коллективүүдэй гэшүүд болохо байнат.

Г. Просолов, Улан-Удын ФЗО-гэй № 7 һургуулиин директорэй орлогшо.

Бурят-Монголой хатарай ба дуунай ансамблиин концертнүүд

Бурят-Монголой хатарай ба дуунай ансамбль Украинска ССР-эй областнуудаар концертнүүдые харуулжа ябана. Һаяхан энэ ансамбль Хмельницкий городто ерэбэ. Бурят-Монголой артистнарай оюун бэлигые, мэргэжэл шадабариие харахын тула городой предприятинуудай түрүүшүүл, студентнэр, түмэрзамшад, дүтэ шадарай нютагуудай колхознигууд сугларба.

Ансамблиин хоровой группа композитор Дандар Аюшеевэй «Алдарта Байгал, арюухан далай», «Шэнэ газарта зорихомнай, нүхэд» гэһэн дуунуудые илангаяа һайнаар дуулаба. Ансамблиин солистка Маргарита Чайванэ молдавска арадай «Ляна» гэжэ дууе, казахска вальсые болон С. Ряузовай «Саянай хормойдо» гэжэ оперохоо Мэдэгмашын ариие дуулажа, харагшадые ехээр һонирхуулба.

Ансамблиин хатарай группа бурят-монгол, ород ба арадай демократиин оронуудай хатар нааданнуудые шадабаритайгаар харуулба.

М. Карпович.

Хмельницкий город.

Аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадахань

Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод энэ жэлдэ ниитынгээ хони үсхэбэрилхэ ба нооһо хайшалха талаар һайн амжалтануудые туйлаа. Тиимэһээ тэдэнэр болохоёо байгаа аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоһон байна.

Эрхим ажалайнгаа түлөө выставкэдэ хабаадалсаха болоһон хонишод нүхэд Б. Дымбрылова, Д. Ракшиева гэгшэдэй харууһалжа байһан хонидой дундаһаа 20 шахуу тобир тарган хонид выставкэдэ абаашажа харуулагдаха юм.

Б. Санжиев.

Элүүр энхэ байдалай түлөө

Һаяхан Кяхтын педагогическа училищида студентнэрэй вечер боложо, врач нүхэр Черняева « Архида оролго — хуушанай хорото үлэгдэл» гэһэн темээр лекци уншаба.

Мүн эндэхи комсомольско эхин организаци хамтынгаа суглаан дээрэ «Залуушуулай элүүр энхэ байдалай түлөө» гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Иигэжэ училищиин дирекци, партийна ба комсомольско организацинууд студентнэрэй дунда элүүр энхэ байдалай түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Б. Ванчиков.

Пекиндэ болоһон пресс-конференци дээрэ Неругэй хэһэн мэдүүлгэ

ПЕКИН, октябриин 26. (ТАСС). Зүүн-Хойто Хитадта ябаад Пекиндэ бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр Индиин премьер-министр Неру Хитадай ба хариин журналистнуудта зорюулан мүнөөдэр пресс-конференци үнгэргөө. Пресс-конференциин эхин дээрэ Неру мэдүүлгэ хэһэн байна. Тусхайлбал, тэрэ мэдүүлгэ соонь нигэжэ хэлэгдэнэ: «Пекиндэ ба Хитадай бусад городуудта байха зуураа, олон хүнүүдэй үмэнэ би мэдүүлгэнүүдые хэһэн байнаб. Урда тээнь хэлэһэн тухайгаа хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ дахин дабтажа хэлэхые, хани халуунаар намайе эндэ угтаһанайнь түлөө баясхалан хүргэхые би хүсэхэ байнаб. Хитадта минии богонихон саг соо байлга манай хоёр ороние бүри ойротуулхаһаа гадна, хоёр ороной хүсэн эрмэлзэжэ байһан бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгтэ туһалха байна гэжэ би тоолоноб».

Пекинскэ радиогоор Неру үгэ хэлэбэ

ПЕКИН, октябриин 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор Индиин премьер-министр Джавахарлал Неругэй хэлэһэн үгые Пекинскэ радио энэ үглөөгүүр дамжуулаа.

Тусхайлбал, Неру иигэжэ мэдүүлээ:

Индидэ өөрынгөө зорилгонуудые бэелүүлхэсэ бусахадаа би хадаа агууехэ орон— Хитадта богонихон саг соо байха зуураа, тэрэнэй агууехэ арад тухай ехэ һайн дурасхаалнуудые абажа ошохом. Эдэ дурасхаалнууд намайе зоригжуулха ба намда хүсэ оруулха байна. Манай агууехэ хэрэгүүдтэ, тэрээнһээ эгээн ехэнь болохо—бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ—манай хоёр орон харилсан ажаллаха ба бэе бэедээ туһалалсаха гэжэ би гүнзэгыгөөр этигэнэб.

Хани халуунаар угтаһанайнь түлөө Пекинэй хүн зондо, Хитадай правительствода ба бүхы арадта гүнзэгы баясхалан дахин хүргэхые би хүсэнэб.

Неру Пекинһээ мордобо

ПЕКИН, октябриин 27. (ТАСС). Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру мүнөөдэр Пекинһээ мордобо. КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай, КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшонор — Пын Дэ-хуай, Дэн Цзы-хуэй, Хэ Лун, Уланьфу, Ли Фу-чунь, Ли Сянь-нянь, арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор Сун Цин-лин, далай-лама, Хитадай демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, министрнүүд, столицын ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд Неруе болон тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүдые аэродром дээрэһээ үдэшөө.

Тэрэшэлэн СССР-һээ КНР-тэ байдаг посол П. Ф. Юдин, Пекиндэ түлөөлэгдэһэн посольствонууд болон миссинүүдэй толгойлогшонор ба хүдэлмэрилэгшэд Индиин премьер-министр Неруе үдэшэлсөө.

Индийскэ республикын ба КНР-эй гүрэнэй тугуудаар аэродром гоёон шэмэглэгдэнхэй байба. Неруе үдэшэхын тулада хүндэтэ харуул табигдаа. Индийскэ Республикын ба КНР-эй гүрэнэй гимнүүдые оркестр наадаа.

Ябахынгаа урда тээ Неру тобшо мэдүүлгэ хээ. Инди орохо замдаа Неру ба тэрээнтэй ябалсагшад Зүүн ба Урда Хитадта хүрэхэ байна.

Хитадта түрүүшын автомобильна завод барилга

ПЕКИН, октябриин 27. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Хитадай түрүүшын автомобильна заводой барилгын талмай дээрэ зургаан томо цехүүдэй ба электростанциин томо корпусуудай, тэрэ тоодо үнгэтэ металлнуудай, кузнечнэ, модо болбосоруулгын, хабсаралгын гол цехүүдэй ба хамһабариин цехын барилганууд дүүргэгдэбэ.

Энэ заводой бүхы цехүүд советскэ проектнүүдэй ёһоор ба советскэ мэргэжэлтэдэй хүтэлбэреэр баригдажа байна. Барилгын хүдэлмэриин горьтой хубн механизировалэгдэнхэй.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн юһэдэхи сесси

ПОЛИТИЧЕСКЭ КОМИТЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 28. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Буу зэбсэг хороохо ба хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгүүдые хорихо тухай асуудалаар юрэнхы дискуссиин үедэ дурадхагдаһан резолюцинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ Политическэ комитедэй үсэгэлдэр үглөөнэй ба үдэрэй заседанинууд дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Канадын, Франциин, Советскэ Союзай, Великобританиин ба Холбоото Штадуудай делегацинуудай зүгһөө Канадын делегациие толгойлогшо Мартин үгэ хэлэхэдээ, эдэ делегацинуудай даалгабаряар резолюциин нимэ проект дурадхаба: Индийскэ резолюциин проектые «зохихо соонь хаража үзэхын тулада» буу зэбсэг хуряаха талаар комиссида дамжуулан үгэхэ, тэрэшэлэн индийскэ резолюциин проектые зүбшэн хэлсэлгээр Политическэ комитедэй заседанинуудай протоколнуудые энэ комиссида дамжуулан үгэхэ.

Иимэ гуримые зүбшөөхэ зуураа, тус асуудалаар табан гүрэнэй дурадхаһан резолюциин түлөө манай делегаци голосовалха гэжэ Индиин түлөөлэгшэ Менон мэдүүлээ.

Удаань Англиин делегат Диксон үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай ба баруун гүрэнүүдэй хоорондо үшөө хүсэд зүбшэгдөөгүй үлэһэн асуудалнууд тухай гол түлэб тогтоһон байна. Жэшээлхэдэ, Холбоото Штадуудай дурадхаһан «хэрэг хүтэлэлгын документ» гэдэгые Советскэ Союзай буруушааһан баримта буу зэбсэг хуряаха талаар комиссида хараа бодолоо саашадань ойротуулха хэрэгтэ нэмэлтэ бэрхэшээл боложо магад гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Тэрэнэй һүүлээр советскэ делегациие толгойлогшо А. Я. Вышинский үгэ хэлээ. Диксоной ажаглалтануудта харюусаха зуураа, советскэ делегаци хадаа зүбшэгдөөгүй зүйлнүүдэй үлэһэн байбашье, бэрхэшээлтэй зорилгонуудые саашадаа хамтаараа шиидхэхэ арга боломжо мүнөө бии болоод байна гэжэ тоолоно, мүн бии байһан бэрхэшээлнүүдые дабалгада туһалхын тулада бусад ханинар мүн лэ нимээр ябуулга хэхэ бэзэ гэжэ хүлеэнэ. Гол шухала үндэһэ һуури болохо зүйлнүүдээр үгээ ойлголсоод байгаа һаа, энээнние туйлажа болохо байна. Тиихэдэ иимэ үндэһэ һуури болгон 1954 оной майн 25-най американска «хэрэг хүтэлэлгын документ» бэшэ, харин англо-французска дурадхалай абтаһаниинь мэдээжэ юм. Теэд, Англиин делегадай хэлэһэн дээрэһээ тад һөөргөөр ойлгожо болохоор байна.

Саашадаа хэлсээ туйлахын тулада Великобритани бүхы хүсэлэл оролдолгёо гаргаха гэжэ Диксоной мэдүүлһэнтэй дашарамдуулан, советскэ делегаци хадаа эб найрамдалые болон арадуудай ашуулгүй байдалые хангаха зорилгоор хүлеэн абамаар үндэһэ һуури баримталан саашадаа амжалтатайгаар хэлсээ туйлахын тулада мүн лэ бүхы оролдолгёо гаргаха гэжэ Вышинский онсо тэмдэглээ.

Табан агууехэ гүрэнэй буу зэбсэгүүдэй гурбанай нэгэ хубие хороохо тухай СССР-эй оруулһан дурадхал хадаа энэ замда түрүүшын алхам болохо шухала хэмжээ-ябуулга мүн байна, саашадаа буу зэбсэг хорооходоо орон бүхэнэй зэбсэгүүдэй болон тус тус түрэлэй сэрэгүүдэй хэм хэмжээн элдэб оршон байдалые ба тус тус оронуудай онсо өөрэ байдалые хараадаа абан тодорхойлогдохо байна гэжэ Вышинский заагаа.

Зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан резолюцинуудай проектнүүд тухай хэлэхэ зуураа, буу зэбсэг хуряаха асуудалай элдэб зүйлнүүдээр агууехэ гүрэнүүдэй хараа бодол найруулһан документ зохёохые секретариадта дурадхаһан австралийска резолюциин проектые буруушааһан байна.

Австралийска резолюциин проектые Франциин, Грециин, Югославиин, Ливанай болон Бирмын түлөөлэгшэд буруушаажа үгэ хэлэхэ зуураа, Вышинскиин хэлэһэн үгые ба баримталалгануудые дэмжэбэ.

Ирагай, Турциин, Филиппинэй делегадууд ба гоминдановец австралийска резолюциие дэмжэһэн үгэнүүдые хэлээ.

Австралийска резолюциин проектые голосовани хэнгүйгөөр буу зэбсэг хуряаха талаар комиссиин хаража үзэлгэдэ дамжуулан үгэхэ гэһэн резолюциин проектые Сальвадорой түлөөлэгшэ дурадхаа.

Үдэрэй заседаниин түгэсхэл дээрэ резолюцинуудаар голосовани болоо. «Бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба бүхы буу зэбсэгүүдые тэнсүүлэн тааруулха, хизаарлаха ба тааруугаар хороохо талаар, буу зэбсэг хуряаха талаар комиссиин элидхэл», мүн «Буу зэбсэг хуряаха ба атомна, водородно болон хүн зониие олоор хюдаха бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хорихо тушаа асуудалаар уласхоорондын конвенци (договор) баталха тухай» —асуудалнуудаар Канадын, Франциин, Советскэ Союзай, Англиин ба Холбоото Штадуудай делегацинуудай хамтаараа дурадхаһан резолюциие Политическэ комитедэй бүхы гэшүүд нэгэн дуугаар баталан абаа. Энээнһээ уламжалуулан, түрүүлэгшэ Уррутиа (Колумби) хадаа амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан США-гэй, Англиин, СССР-эй, Франциин ба Канадын делегацинуудые комитедэй зүгһөө амаршалха зуураа, нимэ шухала асуудал тухай резолюциие комитедэй нэгэн һаналаар баталан абаһан ябадалай политическэ ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээ. Индийскэ резолюциин проектые буу зэбсэг хуряаха талаар комиссиин хаража үзэлгэдэ дамжуулан үгэхэ тухай — табан гүрэнэй хамтаараа дурадхаһан баһа нэгэ резолюци 58 голосоор баталан абтаа. Гансахан лэ гоминдановец буруушаажа голосовалһан байна.

Сальвадорой делегациин дурадхаһан резолюци 47 голосоор баталан абтаа. 8 делегаци һаналаа барибан байна. Сальвадорой резолюциин проектые баталан абалгаһаа уламжалан Австралиин резолюциин проект голосованида табигдаагүй. Политическэ комитедэй удаадахи заседани октябриин 29-дэ болохо.

Белградта боложо байһан шатарай уласхоорондын турнир

БЕЛГРАД, октябриин 26. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэдэхи турай наадагдажа дүүрээгүй партинууд үсэгэлдэр наадагдаба. Трифунович—Милич (хоюулаа Югославиин) гэгшэд оройдоол хэдэхэн ябадал хэбэ. Нааданай эсэстэ Милич шүүгдээб гэжэ мэдэрбэ. Глигорич Недельковичые (хоюулаа Югославиин) шүүгээ. Пирц (Югослави) Йоппентэй (Баруун Германи) хойшолуулагдаһан партияа наадаха байбашье ерээгүй, Пирц наадахаяа ерээгүй дээрэһээ шүүгдэһэн дээрэ тоологдобо.

Петросян (СССР) — Караклаич (Югослави) гэгшэдэй парти дахин хойшолуулагдаа. Сагааниинь булюу байдалтай.

Барца (Венгри) — Черняктай (Израиль) наадаад шүүбэ.

БЕЛГРАД, октябриин 26. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Белградта боложо байгаа шатарай уласхоорондын турнирта Петросян (СССР) — Караклаич (Югослави), Черняк (Израиль), — Ивков (Югослави) гэгшэдэй хоёр парти мүнөө үглөөгүүр наадагдажа дүүрэбэ. Петросян Караклаичые шүүгээ. Энэ партиие шүүһэнэйнгээ ашаар Петросян Бронштейнтэй зэргэшэбэ. Дүрбэдэхи турай һүүлээр советскэ гроссмейстернүүд тус бүридөө 3,5 очкотой болохо зуураа, турнирта түрүүлжэ ябана.

Ченяк — Ивков гэгшэдэй парти дахин дүүрэнгүй үлэбэ.

БЕЛГРАД, октябриин 27. **(ТАСС-эй тусхай корр.** Белградта боложо байһан шатарай уласхоорондын турнирта үсэгэлдэр табадахи тур наадагдаа. Милич—Глигорич (хоюулаа Югославиин), Барца (Венгри)—Рабар (Югослави), Ивков—Трифунович (хоюулаа Югославиин) гэгшэдэй парти тэнсэлгээр дүүрээ.

Матанович (Югослави) Чернягые (Израиль), Итальянска мастер Поррек Недельниковичые (Югослави), Джурашевич (Югослави) Йоппениие (Баруун Германи), Караклаич (Югослави) Нивергельтые (Швейцари) шүүгээ.

Бусад партинуудынь хойшолуулагдаа.

* * *

БЕЛГРАД, октябриин 27. (ТАСС). Белградта боложо байһан шатарай уласхоорондын турнирта табадахи турай дүүрээдүй партинууд мүнөө үглөөгүүр наадагдаа.

Петросян Вейдые (Англи), Яношевич (Югослави) Пирцые (Югослави), Бронштейн (СССР) Пильнигые (Аргентина) шүүгээ.

Югославска мастер Ивков Черняк (Израиль) хоёрой парти дахин дүүрэнгүй үлөө.

Наадагдажа дүүрээдүй партинуудай мүнөөдэр наадагдахада турнирта түрүүлжэ ябагшадай һууринь ехээр хубилаагүй: Советскэ гроссмейстернүүд Бронштейн Петросян хоёр (абажа болохо 5 очкоһоо тус бүридөө 4,5 очкотой болонхой) түрүүлжэ ябана.

Хитадай коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэ[illegible] советскэ выставкые хар[illegible]

ПЕКИН, октябриин 26. (ТА[illegible] Синьхуа агентствын дамжуулһ[illegible] ёһоор, Хитадай коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд нүхэ[illegible] Цзэ-дун, Лю Шао-ши, [illegible] Энь-лай, Чжу Дэ, Чэнь Юнь, [illegible] Бо-цзюй, Дун Би-у, Пын Дэ-хуай, [illegible] лон Дэн Сяо-пин гэгшэд Совет[illegible] Союзай экономическа ба культу[illegible] туйлалтануудые харуулһан выс[illegible] кэдэ үсэгэлдэр үдэшэ оробо.

Хитадай коммунистическэ пар[illegible] хүтэлбэрилэгшэдтэй советскэ [illegible] П. Ф. Юдин, худалдаа найм[illegible] түлөөлэгшэ В. П. Мигунов, выс[illegible] кын директор Д. Г. Борисенко [illegible] саа.

Мао Цзэ-дун ба тэрээнтэй [illegible] ябалсаһан хүнүүд выставкые [illegible] соо хараһан байна. Промышле[illegible] тиин, худөө ажахын, эдеэ хо[illegible] зүйлнүүдэй, культурын ба дээд[illegible] дэмэй павильонуудта, тэрэ[illegible] ураньһайханай галлерейдэ тэ[illegible] ороһон байна.

МНР-эй гүрэнэй засагай нютаг органуудта болоһон һунгалт[illegible] дүн

УЛАН-БАТОР, октябриин [illegible] (ТАСС). Гүрэнэй засагай нютаг органуудта октябриин 24-дэ болоо[illegible] һунгалтын дүнгүүд тухай мэдэ[illegible] лые «Үнэн» газетэ мүнөөдэр ту[illegible] лаа.

Аймагуудай, городуудай, со[illegible] нуудай, хороонуудай, багуудай [illegible] хоринуудай ажалшадай депута[illegible] дай хуралнуудай (засагай нютаг органууд,—**ред.**) һунгалтада [illegible] һунгагшадай 99,98 процентнь х[illegible] даһан байна. Монголой арадай-[illegible] люционно партиин (МНРП) гэ[illegible] дэй ба партийнабэшэ хүнүүдэй [illegible] гой кандидадуудай түлөө һунга[illegible] да хабаадагшадай 99,99 проце[illegible] голосовалһан байна.

Республика дотор нютагай [illegible] нуудта 32.140 депутадууд һунга[illegible] Тэдэнэй 31.59 процентнь МНРП-[illegible] гэшүүд, 68,41 процентнь партийн[illegible] шэ хүнүүд юм. Һунгагдаһан деп[illegible] дуудай 21,89 процентнь эхэнэр[illegible] болоно.

Индонезиин дотоодын политическэ байдал

ДЖАКАРТА, октябриин [illegible] (ТАСС). «Агуусхэ Индонези» [illegible] партиһаа правительствода [illegible] гурбан министрнүүдэй туша[illegible] бууһантай дашарамдан правит[illegible] ствын ямар байдалтай болоо[illegible] газетэнүүд ехэ анхарал хандуу[illegible]

Правительствын дэмжэдэг [illegible] тинуудай түлөөлэгшэдтэй пре[illegible] министр Састроамиджойо үсэг[illegible] удаан саг соо хөөрэлдөө. «Мин[illegible] нүүдэй кабинедые хүсэлд[illegible] шангадхаха» тухай асуудалые [illegible] тинуудай түлөөлэгшэд зүбшэн х[illegible] гэжэ Састроамиджойо заседа[illegible] һүүлээр мэдүүлһэн байна.

Састроамиджойогой прави[illegible] ствые үргэн олон хүн зоной д[illegible] дэг байһые гэршэлһэн олон [illegible] мэдээсэлнүүд газетэнүүдтэ ту[illegible] лагдаһан байна.

Юстициин министр Д[illegible] Гондокусумо гэгшын мэдэ[illegible] Антара агентство дамжуу[illegible] Индонезидэ правительственна [illegible] зис тохёолдуулха гэжэ баруун [illegible] рэнүүдэй орол додог байһые тэр[illegible] дүүлгэ соогоо гэмнэһэн байна. [illegible] риин этэгээдүүд хадаа Састроа[illegible] жойогой кабинедые усадхаа[illegible] гадна, мүн республикын бэеэ [illegible] хай байдалые усадхахые эрмэл[illegible] гэжэ Гондокусумо заана.

Баруун гүрэнүүдэй һүйдхэ[illegible] ябуулга хэдэг тухай, «Дар-ул-[illegible] лам» гэжэ бандада тэдэнэй т[illegible] тухай Гондокусумо хэлэһэн б[illegible] Бата нэгэдэлтэй байхыень ба пр[illegible] тельствые дэмжэхыень Индоне[illegible] арадые Гондокусумо уряалаа.

Аденауэр США оробо

БЕРЛИН, октябриин 26. (ТА[illegible] Штутгартһаа радиогой мэдээсэ[illegible] ёһоор, баруунгерманска кан[illegible] Аденауэр энэ үглөөгүүр США [illegible] дэн оробо.

Редакторай орлогшо
О. Г. ГОМБОЕВ[illegible]

Мүнөөдэр КИН[illegible] ТЕАТРНУУД[illegible]

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — [illegible] шэнэ мультипликационно сборник (11 [illegible] индийскэ ураньһайханай шэнэ [illegible] «Ураган» (12 ч. 30 м., 14 ч. 30 м., [illegible] 30 м., 18 ч. 30 м., 20 ч. 30 м. ба [illegible] 30 м.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта — [illegible] кая награда» (10 ч. 30 м., 12 ч. [illegible] 14 ч. 30 м. ба 20 ч. 20 м., «Дама [illegible] мелиями» (16 ч. 30 м. ба 22 ч. 3[illegible] «Африка» I ба II серп (18 ч. 15 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00942 Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 5[illegible]